

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૫૦૭ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ મિડાલિસ ડાનાયલ

વિષય ૧-૩૨, -

માંગલિક ગીતાવલિ

ભાગ ૧ લો.

૧ અડદા પર્વત.

છરે આજ મેં તો ચોળા પર્વત નોતર્યા ર,
 ચોળા તમે છો મારે વડીઓ મેલવા ભેગ;
 મારે સજન મેળાવે સો મળે ર.
 છરે આજ મેં તો અડદા પર્વત નોતર્યા ર,
 અડદા તમે છો મારે પાપડ વણવા ભેગ;
 મારે સજન મેળાવે સો મળે ર.

૨૦૫૦૭

જીરે આજ મેં તો મગડા પર્વત નોતર્યા રે,
મગડા તમે છો મારે પીઠી ચોળવા જોગ;
મારે સજન મેળાવે સૌ મળે રે. ૩

જીરે આજ મેં તો ઘડિંડા પર્વત નોતર્યા રે,
ઘડિંડા તમે છો મારે પકવાન પાડવા જોગ;
મારે સજન મેળાવે સા મળે રે. ૪

જીરે આજ મેં તો કઠબા બેની નોતર્યા રે,
બેની તમે છો મારે સજન મેળાવા જોગ;
મારે સજન મેળાવે સા મળે રે. ૫

જીરે આજ મેં તો કીચા ભાઈ લગને નોતર્યા રે,
ભાઈ તમે છો મારા લગન માહલવા જોગ;
મારે સજન મેળાવે સૌ મળે રે. ૬

૨ ગણેશનું ગીત.

ગણેશ પાટ બેસારીએ બલાં નીપજે પકવાન
સયાં સંબંધી તેડીએ જો પૂજ્યા હોય મોરાર. ૧

કુઝણે નવલખ જોટડી બાંધી ઘરને બાહર,
છાયા પીએ છોડે વાછડે જો પૂજ્યા હોય મોરાર. ૨

ચોળી ઘૂત ગોળીએ પીરસે તે મોરી માથ,
ધવો જો પૂજ્યા હોય મોરાર. ૩

આંખા પોળી રસ ઘોળીએ પીરસે તે ઘરની નાર,
 ભેગો ભેસારીએ ભેટડો જો પૂજ્યા હોય મોરાર. ૪
 જેને તે પેટ સાત દીકરા તેનાં તે ધન્ય અવતાર,
 સાત વહુવર પાયે પડે જો પૂજ્યા હોય મોરાર. ૫
 જેને તે પેટ એક દીકરી તેના તે ધન્ય અવતાર,
 સાંઘ્યાં સુંઘ્યાં ધન વાવરે જો પૂજ્યા હોય મોરાર. ૬

૩ ખેલો કાગળ.

ખેલો કાગળ ખેલો કાગળ, કાશીમાં મોકલોરે,
 કાશી મધ્ય કાશી મધ્ય, ત્રિશ્વનાથને નોતરાંરે.
 આપણે ઘેર, આપણે ઘેર, લાડકડીનો વિવા,
 એમની વરધોમાં ંહેલા પધારજોરે. ૧

બીજો કાગળ બીજો કાગળ, દવારકાંમાં મોકલોરે,
 દવારકાં મધ્ય દવારકાં મધ્ય, ત્રિકમજીને નોતરાંરે,
 આપણે ઘેર, આપણે ઘેર, લાડકડીનો વિવા,
 એમની વરધોમાં ંહેલા પધારજોરે. ૨

ત્રીજો કાગળ ત્રીજો કાગળ, રેવાજીમાં મોકલોરે,
 રેવા મધ્ય રેવા મધ્ય, કુબેરરાયને નોતરાંરે.
 આપણે ઘેર આપણે ઘેર, લાડકડીનો વિવા,
 એમની વરધોમાં ંહેલા પધારજોરે. ૩

ચોથો કાગળ ચોથો કાગળ, રણઝોડરાયને મોકલોરે,

હાકોર મધ્ય હાકોર મધ્ય રણછોડરાયને નેતરેરે.
 આપણે ઘેર આપણે ઘેર, લાડકડીનો વિવાહ,
 એમની વરધામાં ંહલા પધારજેરે. ૪

૪ ભમરા.

ભમરા પેહેલો વધાવો મ્હારે આવીઓ,
 મેં તો મોકલ્યો મારા હાદાને દરબારે.
 વાડીના ભમરા, દ્રાક્ષ મીઠીરે આંપાનેશની. ૧
 મારે હાદે તે હરખે વધાવીઓ, માતા ધરજો પાલવડા-
 ના ખેડારે—વાડીનાં ૨
 ભમરા ખીજો વધાવો મારે આવીઓ,
 મેં તો મોકલ્યો મ્હારા વીરાને દરબારે—વાડીનાં ૩
 મ્હારે વીરે તે હરખે વધાવીઓ,
 ભાભી ધરજો પાલવડાના ખેડારે—વાડીનાં ૪

૫ માલણ.

માલણ શુંથી લાવ શુભીયલ મજરો,
 તારા મજરાનો આપીશ મજરો. માલણ ૧
 તારા મજરાનું આપીશ મુલ,
 માંહી શુંથને શુભાળનું કુલ,
 જે તું કહીશ તે કરશું કબુલ. માલણ ૨

જેવી તારી હોય ચતુસ્રધ,
તેવી કરજે તેની સરસાધ,
કાંઈ બાકી ન રાખીય બાધ.

માલશ્વ ૩

એવી કરજે કારીબરી એમાં,
બુદ્ધિ હોય જોવા જેવી જેમાં,
મોહ પામે મુનિવર તેમાં.

માલશ્વ ૪

વર લાઠકઠાને રે કાજે,
એવો ગુંથજે ગજરો તું આજે,
જેવો છત્રપતીને રે છાજે.

માલશ્વ ૫

એમાં બુદ્ધિ જોવા જોગ જાણી,
જુએ અંગમાં ઉમંગ આણી,
રીઝે રાજા અને વળી રાણી.

માલશ્વ ૬

તને આપીશ હીરાનો હાર,
વળી સોળ સારા સણગાર,
ઉપર હેમની મોહોર હજાર.

માલશ્વ ૭

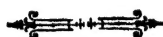
કવિતાની કીમત ઉર આણે,
એજ ગજરાતુ મૂલ પ્રમાણે,
દાખે દલપત બીજા શું જાણે.

માલશ્વ ૮

૬ ગુજરાતની માલણ.

ગુજરાતની માલણ આવીરે, સવાલાખની વાડી રોપાવીરે,
 રોપો રોપો માલણ અમે લઈશું રે, લાડકડાના ખુંપ ભરીશું રે,
 એમને ખુંપે છે બાજા આદારે, મોહી રહ્યારે લાડકડાના હાહારે,
 એમના હાહાને સૌ કોઈ જાણેરે, રાજા રાયમલજી વખાણેરે,
 રાજા રાયમલે આપ્યો ઘોડારે, એમની માતાનો વાંકો અંગો-
 ડારે-ગુજરાત૦

૭ માંડવો.

મારે માંડવો મોગરે છાયો ને નેત્ર ઓછાડીયોરે,
 મારે માંડવે કેળનો સ્તંભ આ શો માંડવોરે.
 મારે માંડવે કોણ કોણ આળ્યું ને,
 કોણ કોણ આવશે રે.
 હું તો જોઉં કીયાં દેવીની વાટ કે,
 એમને આળ્યે રંગ રેહેશે રે—
 મારે માંડવે રામભાઈ આવ્યાને,
 સીતાદેવી આવશેરે.
 હું તો જોઉં શાંતા દેવીની વાટ કે,
 એમને આળ્યે રંગ રેહેશેરે.

૮ રૂકમણીનો પત્ર.

શ્રી ભાગવત દશમ સ્કંધ મધ્યે ત્રેપનમા અધ્યાય વિષેરે,
 શુકલ કહે સુણો રાય રૂકમણીજીતું, હરણ કર્યું દ્વારીકાંધિશેરે. ૧
 હમઘોષનો સુત શિશુપાળ રાજા, કુળવંત છે જગનામનારે;
 તેની સંગે મારી બેન પરણાવું, સ્વમરથ કો સમી કામનારે. ૨
 એમ કહીને તુર્ત ઉઠ્યો રૂકમણી, વેગે કહાળ્યું શીશુપાળને રે,
 ભગન ઉપર જાન લઈ વહેલા આવે, લાવે સંગે બહુ ભૂપાળનેરે. ૩
 મુણી એમ સનમના થઇ સઉ ઉઠ્યા, ઉઘમ માંડ્યા વિવા તણારે;
 મુણી રૂકમણીજીને તો ઝેર લાગ્યું, ઉર પરિતાપ થયો ઘણારે. ૪
 નારદે કહ્યું પણ સઉ ગુણ પુરણ, એક શ્રીકૃષ્ણ નિશ્ચે કરીરે,
 એમ સુણીને દેહ આત્મા પોતાનો, મન થકી આપ્યો શ્રીહરિરે. ૫
 અનન્તભાવે નિદ્રા ન આવે, કેહેવાય ના દુઃખ કોઇને રે;
 નાથ સંભારેને નિશ્વાસ મુકે, રાત દિવસ કાઢે રોઇને રે. ૬
 દુષ્ટ આળ્યો સુણીને કુંવરીજીને, તાલાવેલી લાગી તનમાં રે,
 ક્યમ કરું કોની સંગે હું કહાવું, ધારે વિચારે છે મનમાં રે. ૭
 એવામાં એક આશ્રિત દ્વિજ ઘરનો, આળ્યો દેખી ધાર્યું ચિત્તમાં રે,
 જ્ઞાન કરીને તેડ્યાં મુકુમારી, આવો ગુરૂજી એકાંતમાં રે. ૮
 તેડી બેસાડીને કર્યો મનસુબો, પત્ર લખીને એક આપીઓ રે;
 દ્વારામતી પત્ર જઇને આપો, કેહેજો દુઃખ જે એવું બ્યાપીયું રે. ૯
 ત્રણ દિવસમાં છે લગ્ન તે કહેજો, બહેલા વળજે પેણું પંથનેરે,
 અંબિકા પૂજી પાછી વળું ત્યાંથી, મુજને હરે કેહેજો કંથનેરે. ૧૦

વાંચે છે વિષે શ્યામ ચરે અવશ્યે, પ્રથમ લખ્યું એમ પ્રેમદારે,
 “સ્વસ્તિ શ્રી દ્વારીકાં નથી નાયક, રાજરાજેશ્વરી છે સદા રે. ૧૧
 ત્રિલોચન નાથ અનાથ બિંદુ, સમ્રથ ચતુર ચિંતામણી રે,
 કુંદનપુરથી લખિતંગ મપદા, પંકજ કિંકરી રૂકમણી રે. ૧૨
 પ્રાણપતી અભિવંદન તેના, અગણિત સેવામાં લાવજો રે;
 જત અત્ર રાખી છે તેમ રહી છું, કુશળસહિત વેહેલા આવજો રે. ૧૩
 અપરંપર એજ લખ્યા કારણ છે, સૌ ગુણનિધિ સુર્યા હરિ રે,
 તે થકી ચિત માણું તમમાં લોભાણું, મન થકી હું તમને વરી રે. ૧૪
 આપ ઠેઠેથી કુળવંત કન્યાને, ના બટે કહેવું સામું કંથને રે;
 તે પણ સત્ય લૌકિકની રીતે, પણ ના હોય તમ પંથને રે. ૧૫
 હું તો તમારી સદા છું વિચારે, તે માટે મન તેમાં ઠરે રે,
 પણ કીર્તિ મુણી વિશ્વમાં બનીતા, કોણ એવી જો તમને ના વરે રે. ૧૬
 માટે સૌ વાતની એકજ કહું છું, આવે સમે રખે ચુકતા રે;
 ત્રણ દિવસમાં છે હવે પારવતીજી પૂજું ત્યાંથી રખે મૂકતા રે. ૧૭
 તેડયો રૂકમૈયાનો શિશુપાળ આવ્યો, બીજા સૌને તમે બાવતારે;
 મે છે સિંહનો ભાગ શિયાળ ના પામે, જોજો આજસ ઉર લાવતારે. ૧૮
 આજસ કરશે જો જીવન મહાસ, તો મહાશ પ્રાણ નિશ્ચય જશે રે;
 જન્મેજન્મ તમને તહીં બહુ, જ્યારે મળશે મુખ ત્યાં થશે રે. ૧૯

૯ કાકડકડી.

કાકડકડી બહીરે કમાડ સુંઠીર વરને નીરખવારે;
 કોઠરી એ વર ક્યાં તે જોયો એ દીલ તાહરાં કેથ વખ્યાં રે,

ઢાઢાલ બચુતેલો લેયો એ લેઈ મારાં હીલ વસ્ત્રાં રે,
 હીકરી એ વરમાં ના રૂપ શાથી તમ હીલ વસ્ત્રાં રે ?
 ઢાઢાલ શુભ બરપુર તેથી મમ હીલવસ્ત્રાં રે,
 હીકરી શું મોહીને અને એ વર છે વરણાગીયો રે;
 ઢાઢાલ વિદ્યામાં પૂર્ણ વર છે એ વરણાગીયો રે.

૧૦ સમજી બાળકી.

સમજી બાળકી જય સાસરે,
 વચન માલીનું ધ્યાનમાં ધરે;
 સ્વમુર પક્ષમાં લાજથી રહી,
 કમુર કામમાં કીજીએ નહી.
 વચનથી વધે વેરનો ઘણા,
 વચનથી વધે હેતુ આપણા;
 વિષ રહ્યું મુખે મુખમાં મુખા,
 વચન મીઠકાં ખોલજે સદા.
 સરવ સાથ તું ચાલજે મળી,
 ગરવ ટાળીને ને ગઈ ગળી;
 સરસ સંપ તો સાધશે વળી,
 દુઃખ રૂપી નહીં દેખશે કળી.
 મરણરે બહુ ધિસરું નહીં,
 ઘર તણી કથા કેહેવી ના કહી;

કુથલી પારડી જો કહી મુખ,
 દુઃખનો થશે દાઝશે દુઃખ.
 દીયેર જોડું થોડું બોલવું;
 અદબમાં રહી રોજ ચાલવું,

૧૧ લોળા ધી પી.

લોળા ધીપી ધીપી ધીપીજી રે,
 અમે ગાર કુમકુમની લીપીજી,
 તારે ઘેર નથી ગાયોનું ટોળુંજી રે,
 ઘરમાં મૂક્યો ભલુનનો ગોળોજી. લોળા. ૧
 તારે દુધ દહીંની છે સેવાજી રે,
 મનગમતા આરોગો મેવાજી;
 જીરે તું પુરે છે આશ પીઆરીજી રે,
 તુંતો હવે થયો ઘરઆરીજી. લોળા. ૨
 જીરે તુંતો ટાઢા દુકડા ખાતોજી રે,
 રાખ ચોળી થયો છે રાતાજી;
 હરદાસનું દુઃખ ન કરજોજી,
 મારા જનમ મરજી દુઃખ હરજોજી. લોળા. ૩

૧૨ વીરા.

વીરા ચાંદલીઓ ઉંચોને હરણ્યો આશમી રે,
 વીરા ક્યાં મુખી જોઉં તમારી વાટકે;

ગૃહશાંતિ વેળા વહી જશે રે.
 ઘેની માળીડાને હાટે ઘોડો હઠે બર્યો રે,
 મંજરા વસાવતાં લાગી વાટ કે,
 ઘેની ગૃહશાંતિ વેળા હવે થશે રે.

૧૩ શીવવિવાહ.

પ્રથમ સમરૂં સરસ્વતિ માય	
જેથી કામ સકળ શુભ થાય;	
સિદ્ધિના સ્વામીજી બુદ્ધિ આપજો રે.	૧
પ્રથમ કહું છું કર જોડી,	
મારામાં બુદ્ધિ છે થોડી,	
પ્રીતે કરીને પૂજ્યે શ્રી મહાદેવને રે.	૨
એ સર્વેની કૃપા થાય,	
તારે તો દુઃખ મારાં જાય,	
સકળ મનોરથ સેજે પુરા થયા રે.	૩
એક સમાની કહું છું વાત;	
દેહ મુક્યો ઉમીયા માત,	
મીનાને મંદિર પારવતી પ્રગટીયાં રે.	૪
પારવતી શીવ વરવા કાજ,	
મીનાને કહ્યું મુઠી લાજ;	
જપ કરી પશ્ય પ્રીતે શીવ મહાદેવને રે.	૫

- પાંચ વરસના સખાં જ્યારે,
મા વનમાં ગયાં ત્યારે;
તપ કરી શરણું શ્રી મહાદેવને ર. ૬
- જોમ કરી મા વનમાં ગયાં,
જ્ય વિજયા જે સાથે રહ્યાં;
આજન વાળી ધ્યાન ધર્યું પરિબ્રહ્મનું ર. ૭
- શીવનું ધ્યાન રૂઢેમાં કરતાં,
નિદ્રા જળ લોજન નથી કરતાં;
પંચામિ સાધ્યા છે શીવને કારણે ર,
પાંચ અક્ષર જપ મુખથી જાહે,
તેથી તો ત્રિલોક જ ડાલે
- પુરુષ તપ જોઈ શીવ પધારીયાં ર, ૮
નવતમ રૂપ ધર્યું બ્રહ્મચારી,
ગંગા તટ આવ્યા ત્રિપુરાસી;
પારવતીની પાસે શીવ પધારોયારે. ૧૦
- સામું જોઈ શંકર એમ કેહે છે,
મા વનમાં કેઈ અળખા રેહે છે.
શા કારણ તું કાયા કળે કામની રે, ૧૧
પારવતી કેહે શંકર સંગે;
પરણીને રેહેવું અજધાંગે
તે કારણ જુઝું માસી રહેને ર ૧૨

- એમ કહી પારવતી જાય
મહાદેવને મન ચીંતા થાય
મુજ માટે પાડે છે એની દેહને રે ૧૩
- કપલ કર્ણુ છે લોખાનાથે
ઘોલે છે પારવતી સાથે
જે માગે તે હેતે કરીને આપીએ રે ૧૪
- માગ્ય માગ્ય તું મારી પાસ
જે માગું તે પુરું આશ
મારું મન મોહું તુજ પર માનુની રે ૧૫
- ધન્ય ધન્ય કહે છે મુલપાણી
અસ્તુ કહી શીવ બોલ્યા વાણી.
તે માગ્યો તે વર હું તુજને આપશું રે. ૧૬
- એમ કહી શીવ કૈલાસે જાય,
ગીરજાએ પુજ્યા શીવરાય;
માતાને મંદિર પારવતી પ્રગટીયાં રે. ૧૭
- શીમળાએ વિચારી પેર,
અક્ષરૂપિ તેડવ્યાં હેર,
અનિરૂધની સંજાથે મુનિવર આવીયા રે. ૧૮
- મીનાને કહી માંડી વાત
સમજાવે હીમાચળ તાત
શીવ સાથે સંપુરણ વિવાહ કીલ્યો રે. ૧૯

- મુનીવર કે શીવ વરવા કાજ,
 વિવાહ ક્રિયા કરવા કાજ
 એમ મીનાને સમજાવી વિવાહ આદર્યો રે. ૨૦
 લગ્ન લીધાં છે કુમ કુમ ઘોળી,
 પારવતીને પીઠી ઘોળી
 વિવાહ વચ્ચે ત્રણ દિવસના આંતરા રે. ૨૧
 સતી પ્રત્યે મુનિવર આવ્યા
 હરખે નારદને બોલાવ્યા.
 ધ્યાન કરતા નારદજી ત્યાં આવીયા રે. ૨૨
 નારદજી ત્યાં આવ્યા ચાલી
 સાથે પ્રદ્ધાને બોલાવી.
 હંદ્રાદિક કુબ્જાદક સર્વ અવીયા રે. ૨૩
 એ સરવેને લાખ્યા તેડી,
 નગારે વાગી છે ગેડી
 શીવશંકર લોખાનાથ ચાડ્યા પરણવા રે ૨૪
 આવી સતી પ્રસ્ટે જન પધારી
 જોવા મલ્લી નગગ્ની નારી
 શીવજીને જોરા ત્યાં મીના આવીયાં રે. ૨૫
 અહલુન રૂપ ધર્યું અવિનાશી
 જોતાં મીના ગયા નાસી
 મુજાં આવી બોલાવ્યાં બોલે નહી રે. ૨૬

- મુછાં વળી ઘડી બે જ્યારે
 મીના તો ત્યાં બેઠ્યાં ત્યારે
 પંડ પડે પણ એ વરને પોંખું નહીં રે ૨૭
 પારવતી ત્યાં મુખથી બોલે
 કૈલાસમાં નથી શીત્તો તોલે
 પુત્રી કહે એવો વર મીને કો નથી રે ૨૮
 હીમાચળ તો બધું સમજે છે
 મીના તો મનમાં નથી લેતાં
 કપટ કરી કૃષ્ણે સમજાવ્યાં સુંદરી રે. ૨૯
 માસે તો મીનાએ માન્યાં
 ઘોળ મંગળ નારીએ ગાયાં
 પ્રિતે પોષ્યા છે પરિબ્રજને રે ૩૦
 મંડપમાં પધરાવ્યાં પ્રિતે
 કન્યાદાન દીધાં એ રીતે
 બ્રહ્માએ ત્યાં ફેરું ફેરવ્યા રે ૩૧
 પારવતી ને સોળ સણગાર
 જે જોઈએ તેવા તયાર
 રથ ઘોડા પાલખી શીતને આપીયા રે ૩૨
 મીના તો કહે છે શીયાનામી,
 મેં નવ જોળાવ્યા અંતરયામી
 શીવદાસના સ્વામીજી વડેલા આવજો રે. ૩૩

૧૪ હમયંતી સ્વયંવર.

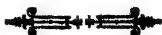
ભીમકુમારી જે છે હમયંતી
 ખંતી સ્વયંવરવંતી રે. રાયે મંડપ સ્થીયો
 તાતની પાસે જઈને વિચાર્યું
 ચિત્ત સ્વયંવર ધાર્યું રે રાયે૦
 તાત વિદેશના ભૂપ તેડાવો
 નગર પટો વજડાવો રે. રાયે૦
 પુત્રીએ પ્રિતે વિનતી ઉચારી
 વાત તે મનમાં ધારી રે. રાયે૦
 આવ્યા વિદેશથી ભૂપ ઘણેરા
 આવીને દીધા છે ડેરા રે રાયે૦
 ઈંદ્રને ચંદ્ર કુપેર જ આવ્યા
 ભીમકને મન લાવ્યા રે રાયે૦
 અગ્નિ ને યમ નીજ પુરથી આવ્યા;
 વૈભાનના રથ લાવ્યા રે રાયે૦
 નૈષધ દેશથી નળરાય આવ્યા
 સુવર્ણ પુષ્પે વધાવ્યા રે. રાયે૦
 રૂપર્ણ રાજા રથે ચડી આવ્યા
 સૈન્યા સઠળ શુભ લાવ્યા રે. રાયે૦
 રાજ શુરુએ સુહૃત નીરખારી
 દીધી સઠળ તૈયારી રે. રાયે૦

રાજસભા શણગાર સભાવી	
કુળ દીપકથી દિવાળી રે	રાયે૦
કુળ વિધિ થકી આસન આખાં	
તે પર સૌનાં નામ છપાવ્યાં રે	રાયે૦
પ્રતિહાર છડી ખરી કેહેતો	
સૌ નૃપનાં નામ લેતો રે.	રાયે૦
ભીમક કુમારીએ સન્યા શણગાર	
હાથ ગ્રહી વરમાળ રે	રાયે૦
રૂમજુમ પાયમાં નેપુર વાગે	
રૂપ થકી શરી લાગે રે	રાયે૦
ધીમે ધીમે સા શુપ નીરખતી	
ઉર ઘણું હરખાતી રે	રાયે૦
આવી ઉભી નળરાય જ્યાં નિરખ્યાં	
પ્રેમે પરસ્પર પરખ્યાં રે	રાયે૦
એવે દીકું એક અચરજ એવું;	
આગળ જોયા ના જેવું રે	રાયે૦
નજર થકી નળ પાંચ જણાયા	
વરમાળ વરવાને ધાયા રે	રાયે૦
ભીમક કુમારી થકી જંખવાણી	
નેત્રે ભરાયું છે પાણી રે	રાયે૦
દ્રષ્ટિ કરે પ્રિયા હાસની સામે	
પૂછ્યાં શુપનાં નામ રે	રાયે૦

પાંચ નળ થઈ નામ સા હેતા	
હું નળ હું નળ ઠેઠેતા રે	રાયે૦
બીમક મુતા ત્યાંથી પાછી ફરી	
તાત બીમકને મલી રે	રાયે૦
સકળ વૃતાંત કહ્યું તાંતની પા	
કુંવરી ભરી છે ઉઠાસે રે	રાયે૦
કહે કુંવરી કોઇ ભુપને ભાળી	
પછી નુપે તેને ખાળી રે	રાયે૦
પૂજ્ય પિતાલ કહું શીથ નામી	
આવી પડી એક ખામી રે	રાયે૦
નૈવધ ભૂપતિ પાંચ જણાયા	
વરમાળ વરવાને ધાયા રે	રાયે૦
વરવાને ખટપટ ખુબ મચાવી	
મુજ મનમાં નહી ફાવી રે	રાયે૦
પૂજ્ય પિતા તમે ચાલોને સાથે	
હેખાડોને નૈવધ નાથ રે	રાયે૦
આવી ઉભાં નળ પાંચ હતા જ્યાં,	
જેયાં વળી રૂપ બીજાં રે.	રાયે૦
વાંકરા શીંછ ને જોઈ બિલાડી,	
સ્વાન મુખે છે અજાડી રે	રાયે૦
અમિતો હંદને શીંછ બનાવ્યો,	
હંદે અમિલને આપ્યારે	રાયે૦

ઈંદ્રે હુતાશન વાંદર કીધા,	
ચમને વરૂણે શાપ લીધારે	રાયે૦
વરૂણ આવીને ઉભા અગાડી,	
ચમરાયે કીધી બિલાડી રે	રાયે૦
એ સહ રૂપ જુએ હમચંતી,	
વિચાર મનમાં ભમચંતીરે	રાયે૦
પિતા પુત્રી બંને પ્રભુને સ્તવે છે,	
દ્રષ્ટીએ ઉંચું જુવે છે રે	રાયે૦
ખુબ હસી હસી તાતને પૂછે,	
કેતક તાત આ શું છે રે.	રાયે૦
રાય બીમકજી હસી હસી બોલ્યા,	
શું દિગપાળ જ ડોલ્યારે	રાયે૦
આકાશે વેમાન ચાર જણાયાં,	
તાતે પુત્રીને ગણાવ્યાં રે	રાયે૦
ચારે દેવો તણી દેવીઓ આવી,	
નારદે યુક્તિ લાગવી રે	રાયે૦
દેવી કહે મુનિ આ શું કરે છે,	
દેવ શું બીજી વરે છે રે	રાયે૦
દેવ દેવીની નજર થઈ એક,	
હુટયા છે દેવના ટેક રે	રાયે૦
શાપ પરસ્પર ફેકે જ કીધા,	
રૂપ ખરી મૂળ લીધાં રે	રાયે૦

નેપથ બુપ રહ્યા તબ ઓક,	
ધરી પ્રભુજીની ટેક રે	રાયે૦
ભેરી મરદાંગને વાગે છે તાલ,	
આરોપી ત્યાં વરમાળ રે	રાયે૦
માળા પુષ્પની અશ્વનો મંત્ર,	
ઈન્દ્રે આપ્યો છે સ્વતંત્ર રે	રાયે૦
અગ્નિ દેવે કહ્યું તું નહીં હાથે,	
પ્રમટ થાઉં જ્યાં તું માગે રે.	રાયે૦
જે ચિન્તવન તુંજ નામનું કરશે,	
વૈકુંઠમાં જઈ ઠરશે રે.	રાયે૦
વરૂણ કહે સાંભળો નળરાય,	
જ્યાં સમરણ કરાય રે	રાયે૦
ત્યાં પ્રગટું ને બીજો વર મુકું;	
હાથ મુકું થાય લીલું રે	રાયે૦
બીમક સુતાને દીધો કર માથે,	
અમૃત આવે જો હાથે રે	રાયે૦
બીમક સુતાનો સ્વયંવર જે આશે,	
વાસો વૈકુંઠમાં થાશે રે	રાયે૦
દમયંતીનું મુખ સંપૂર્ણ મળશે,	
શુદ્ધ બુદ્ધ આયા ફળશે રે.	રાયે૦

૧૫ સીતાસ્વયંબર.

- સીતા સ્વયંબર રચીયો રે રાચે મંડપ રચીયો,
 મોટી મનોહર મંડપશાળા;
 હીમના સ્તંભ નીરાળા રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૧
 કંચન મંડપ અનુપમ ઢાળ્યા,
 પદસાવી ભૂપની બાળા રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૨
 જનક પાસે ઉભાં જાનકી આવી;
 ધનુષ્યને પુષ્પે વધાવી રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૩
 ધનુષ્ય પુજન કીધું રે ભૂપાળે,
 અંદન પુષ્પ ને હારે રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૪
 ઢોલ શરણાઈ ને ડુંડૂભી વાગે;
 ચોર ગગન લગી ગાજે રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૫
 રઘુપતી આગળ ભૂપતિ બળીયા;
 અંદ્ર આગળ જેમ તારા રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૬
 જે કોઈ શીવજીનું ધનુષ્ય ચડાવે;
 જાનકીકંથ કહેવાય રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૭
 તેઠાબ્યા ભૂપ સકળ દેશ કેરા,
 આવીને હીધા છે ડેરા રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૮
 વામુકી આબ્યા અનુપમ વેશે;
 ન ચઢ્યું ધનુષ્ય જોને શેશે રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૯
 ઇન્દ્ર આબ્યા નળ ઇન્દ્રને રૂપે;
 ન ચઢ્યું ધનુષ્ય સુર ભૂપે રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૧૦

દશ દિગ્પાળનો લાજ ન લાગ્યો;
 જન તણો ગર્વ ભાગ્યો રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૧૧
 લાજ થકી રાજા રાવણ આગ્યો;
 મનમાં ઘણો હરખાયો રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૧૨
 કહે રે જનક ત્હારે શું પડ્યું કામ;
 તેનું તે દે મુજને નામ રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૧૩
 જે કોઈ રીવણનું ધનુષ્ય ચઢાવે,
 જાનકી કંથ કઢાવે રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૧૪
 વાળી અરવટી ને બાંધી પરવટી;
 મુગટ ને ભેચા તપાસી રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૧૫
 જઈને રાયે પેહું ધનુષ્ય ઉપાડ્યું;
 ઉપડ્યું કદિ નહિ કેમ રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૧૬
 લચક્યું ધનુષ્ય ને મહીપતિ હસીયા;
 મુગટ મુસ્તકથી ખસીયા રે, રાયે મંડપ રચીયા. ૧૮
 ધનુષ્ય તણે વીસ્ર ભુજ બરાંયા;
 કાઢતાં કર કચરાયા રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૧૯
 ત્યારે જનકરાજા કહે છે વાણી,
 ફરશ્ચરામે પૃથ્વી નક્ષત્રિ કીધી,
 વીર કળા હરી લીધી રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૨૦
 બારે લક્ષ્મણુ જોડ્યા છે રે વાણી;
 લોચન કોથે બરાણાં રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૨૧
 કહે તો પ્રહ્લાદને પાડુએ પાડું,

સાત સાગર કહો તો સામટા ભેળું,
 આજના તારા હું છેહું રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૨૨
 ત્યારે લક્ષ્મણને વાળ્યા રધુનાથે;
 આપણે આવ્યા શુરુની સાથે રે; રાચે મંડપ રચીયો. ૨૩
 કહ્યા વિના કરું કામ ન થાએ,
 સેવા તણું ફળ જાય રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૨૪
 ત્યારે શુરુજી ઘાટ્યા છે રે મુખથી,
 ધનુષ થઠાવોને મુખથી રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૨૫
 તમે ન આવે ધનુષ ન ભાગે;
 રવિકુળમાં લાંછન લાગે રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૨૬
 ત્યારે ઉઠ્યા મુખી વચન કરણે;
 શુરુને લાગ્યા છે અરણે રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૨૭
 કાચે બાબુખંધ હીરાની વીંટી;
 ધનુષ સામી દ્રષ્ટી કીધી રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૨૮
 ના વાળી અટવટી ના બાંધી પરવટી,
 ના જોયા મુગટ તપાસી રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૨૯
 જઈને ધનુષ ઉપાડ્યું મોરારી;
 લાગ્યું કુસુમ સમુ ભારી રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૩૦
 લાગ્યું ધનુષ્યને થયા ત્રણ કડકા;
 સપ્ત પાતાળમાં ધુળ ઉડી,
 શીવની સમાધી તુટી રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૩૧
 લાગ્યું ધનુષ્ય ને થયો જયજયકાર,
 આરોપી વરમાળ રે, રાચે મંડપ રચીયો. ૩૨

ભાગ્યું ધનુષ્ય ને થયો જયજયકાર;
 આરોગ્યો કંસાર રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૩૩
 કોઈ કહે આપણે એવું કરીએ,
 જનકી લંકાપીને વરીએ રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૩૪
 કોઈ કહે આપણે એવું ન થાયે,
 મારીને મહિ તળે ધાલે રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૩૫
 કોઈએ શીખ માગી ના માગી;
 કોઈએ જનકપુરી ત્યાગી રે, રાયે મંડપ રચીયો. ૩૬
 સીતા સ્વયંવર જે કોઈ ગાશે;
 મનવાંચિત કૃણ થાશે રે. રાયે મંડપ રચીયો. ૩૭

૧૬ જનકને માંડવે.

આવી છે જનકને માંડવેરે, રથુવીરનીરે જાન;
 સાજન મહાજન મહાપતુંરે, ત્યાં તો છે માન.
 શોભા મંડપની શી કહુંરે, કહેતાં આવે ન પાર;
 દશ દિશે દિપક દીપતારે, હાંડી ઝુમર સાર.
 ગાદીને તકીયા જરી તણારે, દિસે ઝાક ઝમાળ;
 ગોરી ઘણી ગીત ગાય છે રે, સામ સામી રસાળ.
 મંડપ મધ્યમાં માહ્યરું રે, દેખી દીલ હરખાય;
 બાજક કનકમણી તણારે, શોભે ત્યાં વરશય.
 દેશ સકળના ભુપતિરે, બેઠા મંડપમાંય;
 ખંડ બીજે મરજાદથી રે, સોઢે મુંદરી ત્યાંય.

સાજન માજન જ્ઞાતિયોરે, શુરુજન કહેવાય;
 આવીને ઊઠા આસને રે, પછી પાન વહેંચાય.
 જનક મુનયના બે મળીરે, ઊઠા મોઢશ માંય;
 ચોનાની ઝારી જળે ભરીરે, લાવ્યાં મુનયના ત્યાંય.
 શુરુ સત્તાનંદ સંજમાંરે, વિશ્વામિત્ર વસિષ્ઠ;
 ધરી પદ કંચન થાળમાંરે, સામા ઊઠા છે ઇષ્ટ.
 રેડે રાણી જળ ઝારીએરે, ખુવે વિદેહ રાય;
 વરપદ હાંધીને પછીરે, કુમ કુમ ચરચાય.
 યજ્ઞોપવિત પહેરાવીશુરે, વેદ મંત્રથી આર;
 જનકે જામાત્રને પૂજ્યારે, પછી સોડય પ્રકાર.
 લગ્ન સમે પદશવીયોરે, ત્યાં તો કન્યાઓ ચાર;
 સાવધાન સાવધાન બોલતારે, મળી વિપ્ર અપાર.
 હસ્ત મેળાપ થયો તહીં રે, થાય વેદ ઉચ્ચાર;
 સ્થરિત વાચન વાડય વહેરે, મુખે કરતા પોકાર.
 ચારે કન્યા અપૈણુ કરીરે એમ જનક બુપાળ;
 મંજળ તુરી વાગીયાંરે, જય જય તે કાળ.
 હેમની ચોળી ચીતરીરે, આવ્યાં તેનીરે માંય;
 વર કન્યા ફેરા ફેરે રે, ત્યાં તો દાન અપાય.
 હુય ગજ રથને હાસીયોરે, હેતા જનકજી દાન;
 હીશ માણેકને મોતીકાંરે, પામ્યા માંગણ માન.
 વરને વધુ વળતાં જમેરે, કુળ રીતે કંસાર;
 મુખ પખાળીને સામુનોરે, પાલવ પકડે મોશાર.

વળતા જમને પ્રેમથીરે, પૂજ્યાં ગોત્રજ માન;
 ત્યાં થકી આવીને વંદીયારે, જ્યાં બેઠા તાત.
 વંદ્યા ચરણ ગુરુદેવના રે વંદ્યા જઈ નીજ માત,
 અન્ય વડીલોને વંદતા રે એમ ચારે રે ભ્રાત.
 હરખે સભાજન ભેળને રે વરકન્યાનું રૂપ;
 પુત્ર જમાતને ભેળને રે, હરખે જનકજ સુપ.
 નથનાં નરને નારીયો રે નીરખી હરખાય;
 સુરીનર હુંદલી વાયછે રે વૃષ્ટિ પુષ્પની થાય.
 રામ સીતા સોહાવીયાં રે ઉર્મીલાને શેષ.
 સુતકીર્તિ શત્રુધનસુ રે માલવી ભરત એશ.
 ચાર કન્યા વર ચારસુ રે પરણ્યા સરખી રે ભેડ,
 જય જય જય જય થઈ રહ્યોરે પહોંચ્યા જનકના કોડ.
 એહ વિવાહ રઘુવર તણોરે ગાય નરને નાર;
 પુન્ય કન્યાદાનનું થશે રે પામે ભવજળ પાર.
 એહ વિવાહ સુણી ગાંધનેરે જે કો કરશેરે દાન,
 નાથ કહે કૃણ આ ભવેરે પરલોકમાં માન.

૧૭ બહેનની કંકોતરી.

કંકુભાંટી કંકોતરી મોકલે, કોડે કાહાને સુભદ્રા બેન;
 વીરા વહેલા આવશે.
 દેવ હુંદાળાને લાવશે, એ છે પારવતીના પુત્ર. વીરાં

શ્રીકૃષ્ણ બળદેવ છે બંધવા, પવિત્ર ચિતા વામુદેવ. વીરાં
 પાંચ પાંદવવીરા તમ તણા, હરનીશ જપે તમારું નામ વીરાં
 જન્મજનતા દેવકી ને રાહણી, આવળે મળી તતપેવ વીરાં
 ભરીભ ભલા મન ભાવતા, તમ આવે થાશે મુખ ચેન; વીરાં
 સતભામાંનેરે બંધુવંતી, રાણી રૂકમણી નાર વીરાં
 બીહલજન તમારી ભાબીઓ સોળ સહસ્ર એકસોને આઠ;
 વીરાં

કંથ જેઠ દિયરીઆને ઠેઠ ધણી, તમે ભવતારણુ ભગવાન;
 વીરાં

સાથે ભદ્ર સમજાને લાવળે, બીજી ઉત્તમ વરણુ અનેક; વીરાં
 વેદ વાંચતા વીપ્રને લાવળે બીજે સર્વે કુટુંબ પરિવાર વી.
 યોડુ લખતું ધણું કરી વાંચળે, પ્રભુ નોધારના આધાર વી.
 પ્રતિ દ્રષ્ટિયે વેલા પધારળે, શેષનાગ ન પામે પાર. વીરાં

૧૮ રંનાદેવની આરતી.

પાને ફુલ ભરાવી છે છાબતો અગરચંદન ભર્યા ઓરડારે,
 જગાડારે વહુ નવી વહુના કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે.
 આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ પહેલડા પોહોરની આરતીરે
 પાન ફુલે ભરાવી છે છાબતો અગરચંદન ભર્યા ઓરડારે.
 જગાડારે વહુ નવી વહુના કંથ, રાણી રાંદેલ કરે આરતીરે,
 આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ બીજા પોહોરની આરતીરે
 પાન ફુલે ભરાવી છે છાબ તો અગરચંદન ભર્યા ઓરડારે,

જગાડોરે વહુ નવી વહુના કંથ, રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે,
 આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ ત્રીજા પહોરની આરતીરે,
 ખાન કુલ ભરાવી છે છાજ તો અગરચંદનના ભર્યા ઓશકારે.
 જગાડોરે વહુ નવી વહુના કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે,
 આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ ચોથા પહોરની આરતીરે.

૧૯ રંનાદેવ.

ધુંટણુ સમાણું પાણીરે રંનાદેવ,
 કરોઠ ઉતર હોયરે પચાસ, આશાપુરીરે એના કુટુંબ પરીવાર
 ભારેરે આંગણે કુઈરે ખણાવો, ધુટણુ સમાણું પાણીરે રંનાદેવ.
 ઘાટડીયાળાં નાવારે બેઠાં, પીતાંબરની ઘર નારરે રંના.
 સોઈ રંગતોઈ રંગ લાલ કસુંબો મથુરામાં મોંચો વેચાયરે. રંના.
 કેળા કાંતળીયાં ને આંખા પાતળીયા, ખડખુચાં છોલાયરે; રંના.
 ભારેરે આંગણે કુઈરે ખણાવો, ધુંટણુ સમાણું પાણીરે. રંના.
 ઘાટડીયાળાં નાવારે બેઠાં રામઆઈની નારરે. રંના.
 સોઈ રંગ તોઈ રંગ લાલ કસુંબો મથુરામાં મોંચો વેચાયરે. રંના.
 કેળાં કાંતળીયાં ને આંખા પાતળીયાં ખડખુચાં છોલાયરે. રંના.

૨૦ કોડે પગરણુ

હંથા મંડપ મોગરે રચાવોરે, મેંતો કોડે પગરણુ માંડીઆરે
 મંડપ ઉપર જાજમો પથરાવો, મેંતો કોડે પગરણુ માંડીઆરે
 જાજમ ઉપર જાજઠીયા ઢળાવો, મેંતો કોડે પગરણુ માંડીઆરે

બાજઠ ઉપર બાજીઓ ઢળાવો, મેંતો કાઠે પગરણ માંડીઆરે
 બાજ ઉપર પશવળીના પાશા મેંતો કાઠે પગરણ માંડીઆરે
 રમશે રમશે રાજપીપળીના રાજ, મેંતો કાઠે પગરણ માંડીઆરે
 આમા રમશે નાનાભાઈ દેસાઈ, મેંતો કાઠે પગરણ માંડીઆરે
 હાર્યા હાર્યા રાજપીપળીના રાજ મેંતો કાઠે પગરણ માંડીઆરે
 છત્યા છત્યા નાનાભાઈ દેસાઈ; મેંતો કાઠે પગરણ માંડીઆરે
 છત્યા ઉપર નોખતો વગડાવોરે, મેંતો કાઠે પગરણ માંડીઆરે
 હાર્યા ઉપર ગમેડા બુંકાવો, મેંતો કાઠે પગરણ માંડીઆરે

૨૧ મુરજ ઉગ્યો.

મુરજ ઉગ્યોરે કેવડીયાની ફણસે કે બહાણેલાં ભલે વાયાંરે,
 મુત બગોરે વસુદેવના નંદ કે બહાણેલાં ભલે વાયાંરે;
 તમ બગોરે બગે સહુ દેવ કે બહાણેલાં ભલે વાયાંરે;
 લેને લેનેરે પીતળનો લોટો કે બહાણેલાં ભલે વાયાંરે;
 દાતણ કરનેરે તુળસીને ક્યારે કે બહાણેલાં ભલાં વાયાંરે
 મુખ લેનેરે પામરીઓનાં છેડે કે બહાણેલાં ભલાં વાયાંરે
 નામ લેનેરે શ્રીરામનાં નામ કે બહાણેલાં ભલે વાયાંરે;
 મુરજ ઉગ્યોરે કેવડીયાની ફણસે કે બહાણેલાં ભલે વાયાંરે;
 મુત બગોને પારવતી વહુના કંથ કે બહાણેલાં ભલે વાયાંરે,
 રામ બગોરે બગો સહુ સાથ કે બહાણેલાં ભલે વાયાંરે,
 લેને લેનેરે દાતણના લોટો કે બહાણેલાં ભલે વાયાંરે;

હાતણુ કરભેર આંગણાની માંચ કે બહાણેલાં બહે વાચારે,
નામ લેભેર શ્રી રામજી નામ કે બહાણેલાં બહે વાચારે.

૨૨ મારાં આંગણાં.

કેણે મારા આંગણા સમારીયાં,
મેણે પુર્યા મેતી કરા એક મારાં આંગણાં રજીયામણારે
કેણે મારા સામા તોડા ધોળીયારે
કેણે લખાયા હંસને માર, મારા તોડા રજીયામણારે
લક્ષ્મણભાઈએ આંગણાં સમાળીયાંરે,
શાંતા બેઠેને પુર્યા મેતીચોક, મારાં આંગણાં રજીયામણારે
ભરતભાઈએ સામા તો ધોળીયારે,
મુરી બેઠેને લખીયા હંસને માર મારા તોડા રજીયામણારે

રૂડ વરખ વધાવો.

પાયે પાવઠડાને કેશરીયા વાખા,
કાને સોનાની લેહર કોઈ વરખ વધાવો,
એટલે કંતિલાલ સીમાડે આબ્યા,
સીમાડે છત્ર ઢંગાવોરે, કોઈ વરખ વધાવો.
એટલે કંતિલાલ ભાગોળે આબ્યા;
ભાગોળે લેરીઓ વગડાવોરે કોઈ વરખ વધાવો.
એટલે કંતિલાલ ચઉટડે આબ્યા,
ચઉટડે ચમર ઢંગાવોરે કોઈ વરખ વધાવો.
એટલે કંતિલાલ બનીવાયે આબ્યા,

કલવો સાથીને હાથેરે કોઇ વરધ વધાવો.
 એટલે કાંતિલાલ ખડકીએ આબ્યા,
 ખડકીનાં ખખડાબ્યાં કમાડરે કોઇ વરધ વધાવો.
 એટલે કાંતિલાલ તોરણે આબ્યા,
 પુખાણા સામુને હાથેરે કોઇ વરધ વધાવો.
 એટલે કાંતિલાલ મોયરામાં આબ્યા,
 મામાજી કન્યા પધરાવોરે કોઇ વરધ વધાવો.

૨૪ ગૃહશાંતિ

ગૃહશાંતી વેળા ગોરી રીસાઇને બેઠા, સસરા મનાવે તો મનાઈ
 એ લાડણી આછા ધુંધટ વડુને વાલેરા લાગે.
 કહે તો વહુઆરૂ તમન તુશીએ ધડાઉં તનમનીએ રતન જડાવું,
 એ લાડણી આછા ધુંધટ વડુને વાલેરા લાગે.

૨૫ લીલી લીલડી

એક લીલી તે લીલી લીલડી,
 એક લીલડાં જહીઝ પલાણુરે જગ લીલડી;
 મારા મોય મોડાને બસેં હાથીઆ,
 મારા હાથી દેખીને વેવાઇ જહી ગયા;
 મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જગ લીલડી.
 મારા કીઆ બાઇએ સાનમાં સમજાવીયા;
 મારા શાંતિ એ સાનમાં સમજાવીયા;
 તમારી બલેરી રાખીશું લાજરે જગ લીલડી.

૨૬ નગારાં વાગે ધીમે ધીમે

વરને ઉતરીએ વસાવતાં લાગી વારરે નગારાં વાગે ધીમે ધીમે
 વર તે માળાંડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે.
 વરને ખુપ વસાવતાં લાગી વારરે, નગારાં વાગે ધીમે ધીમે
 વર તો ગાંધીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યો રે.
 વરને શ્રીકૃષ્ણ વસાવતાં લાગી વારરે નગારાં વાગે ધીમે ધીમે
 વર તો ઠાશીડાની સેરી વચ્ચે સંચર્યોરે;
 વરને સરખંધ વસાવતાં લાગી વારરે, નગારાં વાગે ધીમે ધીમે
 વર તો તંબોળીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે;
 વરને પાન વસાવતાં લાગી વારરે નગારાં વાગે ધીમે ધીમે.

૨૭ એક સોની

મુરત શેઠેર વસે એક સોનીરે, સોની બઠજે લાઠકડાની પોંચીરે
 એની પોંચીએ ઝાઝા હોરારે પોંચી લાવે લાઠકડાના બીરારે.
 બાબુખંધના સરખી પોંચીરે, મુંબાઈ શેઠેર વસે એક જડીઓરે
 જડોયા જઠજે એક લાઠકડાની પોંચીરે, એની પોંચીએ ઝાઝા બાંબારે
 પોંચી લાવે લાઠકડાના મામારે, બાબુખંધના સરખી પોંચીરે
 ભરૂચ શેઠેર વસે એક પટવોરે, પટવા ગાંઠ લાઠકડાની પોંચીરે
 એની પોંચીએ ઝાઝી ખાપરે, પોંચી લાવે લાઠકડાના ખાપરે
 બાબુખંધના સરખી પોંચીરે, અમદાવાદ વસે એક ળવેરીરે
 ળવેરી પારખ લાઠકડાની પોંચીરે એની પોંચીએ ઝાઝા મોતીરે

યાંથી લાવે લાકડાની મારીરે બાળુમંત્રના સરખી માંચીરે
ભાંતો નવરંગ માંડવા રચીચારે ત્યાંતો નટવર ઘોડે ચડીચારે.
વરકન્થા પશ્ચીને ઉઠચારે.

૨૮ કાચની પુતળી.

ઉંચી કરનાળીની તેડ, ત્યાં બેસી કાણુ કાણુ નાણું રે;
વાસુદેવના સુત શ્રીકૃષ્ણ, ત્યાં બેસી શ્રીકૃષ્ણ નાદારે.
નાહી ધોઈને ઉભા થયા, પહેયાં પીતાંબર સારાં રે.
પીતાંબરનાં રે પોતીયાં, સણીયાં ચીરોઠક સારાં રે.
રેલો ચાલ્યો રાચની વાડીયે, વાડીયો લહેરડે બાયરે
જતાં આવતાં શવ રાણે પૂજીયું, આ લોંચ ક્યારે ખેડાશેરે
રાખીશું બળભદ્ર બાળીયા, રાખીશું બળદની ભેડ રે
બળભદ્રને માથે રે મોળીયાં, બળદને બેવડી રાશરે
ચાશે ચાશે રે મોતી વાલીયાં, પરવાડે વાલી છે દ્રાક્ષ રે.
સોના કાનાળી રૂપા પાવડો, મોતી ઉસરડીને લેજો રે;
મોતી ઉસરડીને કુંભ બર્યા, એ કુંભ કયે ઘર બસે રે,
રૂક્ષમાણી કાચની પુતળી, કુંભ વધાવીને લેશે રે.

૨૯ ઉનાળો.

છરે ચેતરે ચંપો રે મોરીઓ,
છરે વૈશાખે વેડયાં છે વન, ઉનાળોરે આવીઓ.
છરે શ્રીકૃષ્ણ ગામ સીરાવી

છરે ફક્માણી અન્ન ન ખાય, ઉનાળો રે આવીઓ
 છરે અન્ન પાણીની લીધી આખડી,
 એતે દુધ સાકરમાં રાંધે રાખડી,
 એતો ધીમાં ઝમોળીને ખાય, ઉનાળો રે આવીઓ.
 છરે ફક્માણી છાના કાગળ મોકલે;
 વહેલા આવો વીજળીના વીર, ઉનાળો રે આવીઓ.
 છરે તમ આવ્યે તાળાં કુંચી ઉઘડે;
 તમ આવ્યે ધડું શણગાર-ઉનાળોરે આવીઓ.

૩૦ ઓરડા

સામા તે ઓરડા ચીનયારે, ખારસામે બેઠાં ગણેશ,વાહિત્ર વાગીયાંરે
 કીયા ભાઈએ ગોરીન મોકલ્યાં રે, બાવ ગોરી ગણેશ વધાવા,
 વાહિત્ર વાગીયાં રે.
 હું ના જાણું એમના ઓરડારે, ના જાણું એમના ગણેશ,વાહિત્ર વા
 આથમણા એમના ઓરડારે, ઉગમણા બેઠા ગણેશ.વાહિત્રવાગીયાંરે

૩૧ ગરૂડ ચઢી આવજો.

માતા સરસ્વતિ ગણપતિ ગાંઠએ, ગરૂડના ચરણમાં રહીએ;
 પાદ પૂજીને પાવન થઈએ, ગરૂડ ચઢી આવજો ગીરધારી,
 લલ્લ મોરી રાખજો મોરારી.
 માતા કુંતાજી છે શુભકારી, સતી સાધવી શું પતિ નારી,
 મારી વારે ચડો વનમાળી, ગરૂડો લલ્લો

શબ્દ ધરમ તે ધરમનું બ્ધાન, અર્જુન તે બહુ ગુણવાન;
 શીમસેન બહુ બળવાન, ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 રતનવંતા તે નીકુળ આવે, જોય સહદેવ પાસે જોવડાવે;
 એ તો પાંડવના સુત કહાવે. ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 સોગટડાં તે ઢાળ્યાં છે સોગ, લીલા પીળાં ને રાતાંચોળ;
 નાંખે પાસાં તે છાકમછોળ. ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 પહેલે પાસે ચતુર ગયા ચુકી, ત્યારે હસ્તિનાપુર નગરી ચુકી
 નારી લેવા કૌરવ રહ્યા ધુરડી ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 બીજે હાથાં તે ગરથ બંડાર, ત્રીજે હાથાં તે દ્રૌપદી નાર;
 એમ હાથાં તે વારંવાર. ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 પાંડવ હારી ગયા નીરધાર, વાત ફેલાઈ વિશ્વ મોઝાર:
 ઘનશ્યામ ચડો મારી વાહારે. ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 એક દુષ્ટ તે દોડતોરે ચાલ્યો, ચાલ્યો ચાલ્યો સતી પાસે આળ્યો
 છુટા કેથ ને દુર ગૂઢી લાળ્યો. ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 ત્યાંતો બોલ્યો દુર્યોધન અડકારી બોળે બેસો પાંડવનીરેનારી
 એમ સભામાં બોલ્યો બોંબારી ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 ત્યારે સતીયે દીધોરે શાપ, તારાં પૂર્વ જન્મનાં રે પાપ
 તારે બોળે છે શોક સંતાપ. ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 તને શીમનો ગદા રે વરી, તને કાળે લીધો છે રે ઘેરી.
 તેં તો કીધું જાદવ કૂળ વેરી ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦
 સતી ત્રાહ ત્રાહ પોકારે, કૃષ્ણ કૃષ્ણ કરી હાંક મારે
 વીકૂલ વીરા ચડો મારી વારે. ગરૂડ૦ લક્ષ્મી૦

પછી સતી બોલ્યાં રે વચન, તું તો સંજીવન રે રાજન;
તારે આજળ થાશે વિધન. ગરુડ ૦ લક્ષ્મી ૦

ત્યારે દુર્યોધનને ચડી રીસ, કર ગ્રહીને આશુરે શીશ;

પછી બોલ્યો ત્યાં વચન વીશ ગરુડ ૦ લક્ષ્મી ૦

વળતી સતીનાં તાણ્યા રે વસ્ત્ર. એક બે મે તણુ રે સહસ્ત્ર.

પણ કૃષ્ણની પુરણ મહેર. ગરુડ ૦ લક્ષ્મી ૦

સતી સ્નેહમાં ઘણું જંખાય, વહિલા આવો તે કૃષ્ણ મોરાર;

મારી વારે ચડો આ વાર. ગરુડ ૦ લક્ષ્મી ૦

એક દૂર દ્વારકાં જામ, ભર નિદ્રામાં સુંદીરશ્યામ;

ત્યાં તો જખડી જાગ્યા ઘનશ્યામ. ગરુડ ૦ લક્ષ્મી ૦

કૃષ્ણ ભરી સભામાં રે આગ્યા, તે તો પાંડવને મન ભાગ્યા;

પંચાળીનાં પટકુળ લાગ્યા. ગરુડ ૦ લક્ષ્મી ૦

બહાલે નવસેં નવાણું ચીર પૂર્યાં, એમાં એકે નધીરે અધુરાં

જોડખંધને નવાં ફેરાં. ગરુડ ૦ લક્ષ્મી ૦

જે કોઈ પાંડવનાં પદ ગાશે, તેને પ્રભુજી પ્રસન્ન થાશે;

તેનાં આપો સઘળાં જાશે. ગરુડ ૦ લક્ષ્મી ૦

ગ્રેમે પ્રભુને પાયે રે નમીએ, સ્તુતિ કૃષ્ણની રે કરીએ.

જેથી દુઃખ દરીદ્રને દરીએ. ગરુડ ૦ લક્ષ્મી ૦

૩૨ જનોઈ રામકૃષ્ણની

પ્રથમ શ્રી ગણપતિજી લાગુ પાય,

હરિની જનોઈ ગાતાં હરખ ન માય;

તો જનોઈ ગાઇએ રામ કૃષ્ણની રે. (ધ્રુવ)

મથુરામાં દેવકીએ શ્રી કૃષ્ણ જન્મ્યા,
 કંસ ત્રાસે ગોકુળ મેલી આવ્યા. તેા જનોઈ.
 અગીયાર વર્ષ ગોકુળ ગુપ્ત રહ્યા,
 બારમે વર્ષ મથુરાં પ્રગટ થયા. તેા જનોઈ.
 કંસ કારજ કરી હરિજી પધાર્યા,
 વાસુદેવ દેવકીનાં બંધન છોડાવ્યાં તેા જનોઈ.
 શું કરીએ કુંવર મોઢેરા થયા;
 વાસુદેવ દેવકીએ કર્યા રે વિચાર, તેા જનોઈ.
 જનોઈ જોવા જોશીને તેડાવ્યા,
 બ્રહ્માના પુત્ર સનકાદિક આવ્યા. તેા જનોઈ.
 જનોઈ આખ્યાં સાતમ રવિવાર,
 જનોઈ આવ્યાં આઠમ સોમવાર. તેા જનોઈ૦
 સગાં સહોદર સૌ કોઈને તેડાવ્યા,
 લાડકા લાડુ સર્વે જી લાવ્યાં. તેા જનોઈ૦
 ગંગા ને જીમનાનાં નીર મંગાવેા,
 રામ શ્રીકૃષ્ણને નાવજી નવશવેા. તેા જનોઈ.
 ગોર તેા ગર્ગાચારી તેડાવ્યા,
 શ્રીકૃષ્ણ કૌકૃષ્ણ પાન આણ્યા. તેા જનોઈ.
 ગોર તે ગર્ગાચારી આવ્યા,
 ચોરી પાસે ચતુભુજ ખોલાવ્યા. તેા જનોઈ.
 ચાર બટુક જમવાને બેસાડ્યા,
 દુધ ભાત, ઘી ખાંડનાં લોજન કરાવ્યાં. તેા જનોઈ૦

ચાર બટુક સોહીએ બ્રહ્મચારી.	
બ્રહ્મએ બ્રહ્મ ગાંઠ જ વાળી.	તો જનોઈ.
જનોઈ પહેરી જગતની રીતે,	
સગાં સંબંધીની પુરણ પ્રીતે	તો જનોઈ.
હંડ સાદી પ્રભુ પાટજ બેઠા,	
ભિક્ષા પીરસે દેવકી માતા.	તો જનોઈ.
હંડ કમંડ દીધી તરલાણી,	
ભિક્ષા પીતસે રોહીણી રાણી.	તો જનોઈ.
રોહીણી રાણીએ રામ વધાવ્યા,	
ગાયત્રી સાવિત્રીએ સરવે વધાવ્યા	તો જનોઈ.
જનોઈ પેહેરે મારા શ્રી જુગદીશ,	
જનોઈ ભેવા આવ્યાં ઉમીયા ને પ્રશ.	તો જનોઈ.
સોનાની જનોઈ સામળીઆએ પહેર્યાં,	
હીરલે જડીયાં ને મોતીડે પરોવ્યાં.	તો જનોઈ.
જનોઈ પહેરે ભેન વીજળીના વીરા,	
મોર મુગટમાં જડીયા છે હીરા.	તો જનોઈ.
મથુરાના લોક મોસાળે રે આવે;	
મામા કહેવડાવી બડુવે દોડાવે.	તો જનોઈ.
મામાએ ભાણેજને મનાવ્યા,	
સોનૈયે રૂપયે પોશ ભરાવી.	તો જનોઈ.

૩૩ જનોઈ.

જનોઈ પહેરોને નંદ ના નડીએ, જનોઈ પહેરોને કુંવર કોડીલા
 જનોઈ સાવ સોનાએર ઘડીયું, જનોઈ હીરા માણેકેરે જડીયું.
 જનોઈ મુકતાફળે પરોવ્યું જનોઈ માતા જશોદાએ જોયું;
 જનોઈ મોસાગમાંથી રે આવે, જનેઈ મામા ને માસી રે લાવે.
 કંઠણી વતે બિજા પીરસે માડી, “મિજાન્નદેહી” બોલે બ્રહ્મચારી
 બ્રહ્મચારી થયા ભગવાન, હંડ સોહીએ જમણે અંગ.
 નાક સાહીને ઘડીયું તે ધ્યાન, આસન વાળીને બેઠા ભગવાન.
 જનોઈ પહેરી તે સામળે અગે, જનોઈ પહેરી તે ડાળી રે ખંધે.
 શંખ્યા બ્રહ્માજી ત્યાં ભણાવે ઋષિ સહસ્ર અકાશીર આવે
 શંખ્યા ત્રણકાળની રે સાંધી, એક લટ શીખાનો રે બાંધી.
 શંખ્યા બાંધીને લીધી રે તાળી, હસવ લાગી તે વ્રજની નારી.
 આતો કૌતક સરખું રે લાગે, કાન હાણુ દધીનાં રે માગે;
 જનોઈ જોવા જશોદાજી તેડે, ઉભાં દેવડી આંગણુ હેડે,
 વાગે પંચ શબ્દ ને ઢાલ, ત્યાં તો મંગળનો બોલ;
 વાગે નોખતને રે નિશાન, બડવો દોડયા તે શ્રી ભગવાન.

૩૪ મોરલો.

મારે ને આંગણે રે આંમલી, તેના સરવેલાં પાન કે;
 કદળી વનનો રે મોરલો.....
 મેડીયેથી શ્રી કૃષ્ણ રે જાગીયા, બાઈ રે રૂક્માણીના કંથ કે. ક.
 એવા બીજા ભાઈને જગાડયા, બન્ને જાગીને શું કર્યું,
 માંડ્યો વિવાહનો ખંત કે. કદળી.

૩૫ પ્રદક્ષિણા ટોપી.

લીલી ટોપી જે પ્રદક્ષિણા ભરત ભરી લાવી મેલો માંડણ હેઠ;
 પ્રદક્ષિણા સડો લઈ ચલા,
 જોડી પેઢેરીને બાળો પ્રદક્ષિણા સંચર્યા, પૂછે નગરીના લોક
 પ્રદક્ષિણા ટોપી ક્યાં ભરી

૩૬ સુરતની ગુજરી

સુરત શેહેરની ગુજરી સમી સાંજે ભરાયરે
 પાટણ ટોપી અવનવી જુનાગઢનારે મોતી
 ટોપી ઉપર સોનાના સાથીયા ઉપર લખીયા છે આકા
 પહેરો પહેરો મુલ્યાલ પાતળા લાવ્યા તમારા કાકા.
 જોડી પહેરી મુલ્યાલ સંચર્યા કાકી જોવાને ભયરે
 કાકીનાં દલરે આનંદ ભર્યા હડે હરખ ન માયરે
 ફુલડાંની વાડી લાવ્યાં વનમાળી, પ્રદક્ષિણાને ચોલીએ
 કાકીનાં મન મોહીએ.
 જુઓ જુઓ ટોપી અવનવી તેના ઉત્તમ નાંમ રે.

૩૭ પ્રદક્ષિણા.

પ્રદક્ષિણા કાને કડી હાથે વીંટી હીરે જડી રે;
 પ્રદક્ષિણા જઈ બેઠા છે દાદાજીને જોળે ચડી રે.
 દાદા જનેસંચે પહેરવાની હમને હોંશ ઘણી રે
 પ્રદક્ષિણા જઈ બેઠા છે મામાજીને જોળે ચડી રે.

મામા બડુવેા દોડ્યાની હમને હોશ થણી રે.
 પ્રહાર્યાર જઈ બેઠા છે માતાજીને જોળે ચડી રે;
 માતા બીજાઓ પીરસ્યાની હોશ થણી રે.

૩૮ મોહનજીનું મોસાળું

મોહનજીએ મોકલ્યું રે મોસાળું;

જીવણજીએ મોકલ્યું રે મોસાળું.

માફું મોસાળું મલપતું આવે, મેઘાડંભરની પેઠે ગાળે. મોહન.
 માફું મોસાળું આંચું રે શેરી, મેંતો કુલડાં નાંખ્યાં છે વેરી. મો.
 માફું મોસાળું આંચું રે પોળે નાળીએર વધેર્યાં છે ભેડે. મો.
 માફું મોસાળું આંચું રે ખડકી, દુબણી લેંસો ભડકી. મો.
 માફું મોસાળું આંચું રે નાકે, મેંતો શ્રીફળ વેહ્યાં છે હાથે. મો.
 માફું મોસાળું આંચું રે બારણે, મેંતો ખારેક આપી છે સાથે. મો.
 માફું મોસાળું આંચું રે ચોકે, મેંતો વધાવી લીધું હોંચે. મો.
 મારાં આંખાં છે ભાઈ ભોભાઈ, મેં તો હરખે સેવ ચોસાવી. મો.
 મેંતો જોબલે ખાંડ પીરસાવી, મારી નણીને રીસાવી. મો.
 નણી આવડો ના કરીએ રે આડો, ભલે અવસર રૂઠોરે આવો. મો.
 નણી આવડો ના કરીએ રે ખટકો, ભલે આવ્યો છે સુખનો
 સટકો. મોહન.

નણી આવડું ના કરીએ રે જાણું, મારા વીરા દેખી હુંતો ગાણુ. મો.
 નણી આવડો ના કરીએ, આડો, નહીં દેખાડું પોળકે પાડો. મો.
 નણી આવડો ના કરીએ રે ટેક. નહીં દેખાડું રૂપેયો એક. મો.

આજે ઘણો હરખ મનમાં દાવો, લલે આંચો ભાભો તારોવીરો
મોહન.

એવી આશીશ દીધીરે નણી, લલે આવી ભાભી તારી બેની. મો.
ભલો આણંદનો દીન અ.વો, વહવાં સગાં વહાલાંને બોલાવો. મો.

૩૯ કૃષ્ણ રમતેલા

કાંઈએ કૃષ્ણ રમતેલા દીકા રે, જઈ કુવની વાડીમાં પેકાં રે.
મોગરડો તે મરડીને લીધો રે ચંપલીયે તે ચુંડીને લીધો રે,
એટલે આવ્યાં તે માલગુમાઈ રે, નવ ચુંડીયા મારા ભાઈ રે
એમને ગજવે તે ઘાલોને ધાણી , એ છે ગોકુળગામનો દાણી રે
એમને ગજવે તે ઘાલોને પૌરા રે, એનો દેવડીમાઈના જનમ્ય રે.
એમને ગજવે તે ઘાલોને ખારેક રે, એ છે મથુનાં ગામના પારેખ રે
એમને વીંટીએ છે હીરા રે એ છે વીંળી જહેનના વીરા રે.

૪૦ લીલી ટોપી.

લીલી ટોપીને બ્રહ્મચાર વાંકે અંબોગે રે,
મુલતાનની વાડીમાં બ્રહ્મચાર કોનરીયા રે;
એરે બ્રહ્મચારીનાં દાણુ ના લેશેરે,
દાણુ ના લેશે દલાલી ના લેશે. રે
ફઠકા બ્રહ્મચારીને કોણુ મનાવે રે,
ફઠકા બ્રહ્મચારીને ગુરૂ મનાવે રે;
ગુરૂ મનાવીને સંધ્યાઓ ભજાવે રે,
ફઠકા બ્રહ્મચારીને કોણુ મનાવે રે.

રૂઠડા બ્રહ્મચારીને બાપા મનાવે રે
 બાપા મનાવીને જનોઘયે દેવડાવે રે;
 રૂઠડા બ્રહ્મચારીને કોણ મનાવે રે,
 રૂઠડા બ્રહ્મચારીને માતા મનાવેરે,
 માતા મનાવીને ભીક્ષાચો પીરસાવે રે.
 રૂઠડા બ્રહ્મચારીને કોણ મનાવે રે,
 રૂઠડા બ્રહ્મચારીને મામા મનાવે રે,
 મામા મનાવીને બડુવો દોડાવે રે.
 રૂઠડા બ્રહ્મચારીને કોણ મનાવે રે.
 રૂઠડા બ્રહ્મચારીને મામી મનાવે રે,
 મામી મનાવીને મોસાળું લાવે રે.

૪૧ મોસાળું આવે મલપતું.

ધેણને મહીયરથી મામેરું મોકલ્યું,
 ધેણની લાભીએ લીધી છે છાબ, મોસાળું આવે મલપતું.
 ચરણા ચોળીને ચીર છે ચળકતાં,
 બહુ બહુ બીજાં ભર્યાં છે છાબ, મોસાળું.
 ઘણો શોભે છે ઘુઘરવટ ઘાઘરો,
 નાડી રેશમની છે નીલાન, મોસાળું.
 ધરચોળાં અને છે સાડીયો,
 એક એકથી ઉત્તમ એક. મોસાળું
 છુટાદાર બાણુ વટ વહુ ભરી,
 એનું મુલ સોનઘંઆ અનેક, મોસાળું.

હીરા મોતીને હેમતા હાર છે,	
ઝાલ ઝુમણ ઝાંઝરની જોડ.	મોસાળું.
બાબુબધ પોંચીને બેરખા,	
માંહી મુકયા છે મોતીના મોડ.	મોસાળું.
ધેણી નણહીને લાવ્ય વીસ સુંઢહી,	
હીયરને પામરીયોની જોડ.	મોસાળું.
ધેણના જેઠને ડગલાને દોટીઓ,	
જેઠાણીને સાળુની જોડ.	મોસાળું.
ધેણની સાસુને લાવ્ય વીસ સાંકળાં,	
ધેણના સસરાને સાલ દુશાલ.	મોસાળું.
ધેણના કુટુંબને લાવ્ય વીરા કાંચળી,	
પાડોશીને પતાશા સાત.	મોસાળું.
નાડાછડી કંકુનો પઠો ધર્યો,	
હાથમાં શ્રીફળ ફેફળ પાન.	મોસાળું.
ધેણ રથમાં રે ખીરાળ્યાં,	
રંગ રાતા દીસે પગ હાથ.	મોસાળું.

૪૨ રૂક્ષમણી હરાણુ.

મુખદેવણ કરેર વિચાર, તમે સાંભળો પરોક્ષતસય,
 રાણી રૂક્ષમણીનું શું થાય, હવે થઈ વ્યાકુળી રે. ૧
 સા સખીઓ મળી છે સંગ રે, રૂક્ષમણીએ માંડયો પ્રપંચરે.
 વરૂં તો વાસુદેવના નંદ નહિ તો મારો દેહ તણુ રે. ૨

રૂક્ષમાણીએ તેડાવ્યા વિપ્ર રે, વિપ્ર બાચો દ્વારિકાધિશ રે;
ભાઈ કારજ કરવાને સિદ્ધ કે વહેલા પધાર્યો રે. ૩

સિદ્ધ થઈને તે સાચાં પાય રે, વળતે વિપ્ર થયા વિદાયરે;
વાટે શુકન સારા ચાલ, હરિભટ્ટ હરખીયા રે. ૪

વિપ્ર પહોંચ્યા દ્વારિકાં ગામ રે, બાર નિદ્રામાં સુંદીરસ્થામ રે.
ઝળંઝળિ બાચા ધનરથામ કે, વિમાસણ ધારીયાં રે. ૫

રૂક્ષમાણીને થઈ ત્યાં બાણ રે, મુખથી બોલ્યા મીઠી વાણ રે;
રૂક્ષમાણીને પરચુલું પ્રમાણ, કે હું શિશુપાળને રે. ૬

મારાં પુર્વજન્મનાં પાપ રે, મારાં અવળાં બંધને આપ રે;
મારી માતા કરે વિલાપ કે હવે હું શું કરું રે. ૭

રૂક્ષમાણી ઉંચું ઉંચું ચઢી જુઓ રે, શ્રીકૃષ્ણ ન આવ્યા કહી રૂવે રે
એટલે આવ્યાં જનુની માત રે, પુત્રી ક્યાં ગયો સહિયર સાથરે
મને માંડીને કહોની વાત, કેમ રૂચો રૂક્ષમાણી રે. ૮

પીઠી પેઠી છે આંખ મોઝાર રે, તેથી વ્યાકુળ થઈ નિરધાર રે.
તેથી આંસુ પડે અપાર કે મા મને ખરખર રે. ૯

મેંતો તોડી સરોવરીયા પાળ રે, મેંતો મોરો આંબલીયા ડાળરે
કોઈને કુઠાં ચઢાવ્યાં આળ કે આડે આવીયાં રે. ૧૦

મેંતો પાડી સહિયસ્માં ખેંક રે, પાર્વતીને કહું કરજોડ રે;
પૂજા કરતાં યદી મુજને ખેતર કે અંગિકા ફેલીયાં રે. ૧૧

રૂક્ષમાણી ઉંચે ચઢી જુઓ બાળીરે, તેડાવો વિપ્રની નારી રે.
તેને ગયે થયા દિવસ ચાર, હરિભટ્ટ ક્યાં હશે રે. ૧૨

એટલામાં દીઠા વિપ્ર દુર રે, આંખે આવ્યાં આંસુનાં પુર રે;

ધાઈને આવ્યાં ઉરા ઉર કે વિપ્રને પુછીયું રે. ૧૩
 વિપ્ર હરીને બોલ્યા ત્યાં વાણું રે, નવ ગભરાયો મારાં બેન રે
 અંબિકા પૂજવા થાઓ તૈયાર કે, કૃષ્ણ પધારીયા રે ૧૪
 એક હાર હતો અમુચ્ય રે, માણેક મીતી ને જડાવ તુલ્યરે,
 તેનું ત્રિલોકમાં નહિ મુલ્ય કે વિપ્રને આપીઓ રે. ૧૫
 રૂકમણી અંબિકા પૂજન જાય રે, સા માનુની મંગળ ગાય રે;
 ત્યાં તો રૂકમણીનું હરણ થાય કે, રૂકમણી પરણીયાં રે. ૧૬
 જે કોઈ રૂકમણી હરણ ગાય રે, તે તો પુણ્યપવિત્ર થાય રે;
 ત્યાં જયજયકાર બોલાય કે કૃષ્ણ ત્યાં પરણીયા રે. ૧૭

૪૩ નૈષધનાથની જાન.

આવી લીમકજના પુરમાં રે, નૈષધનાથની જાન;
 હરખી વૈદરભી ઉરમાં રે, રાયે ગાથ્યાં છે માન.
 સુવર્ણ સુરજ ઉગીયો રે, ભેઈ રાજાનું રૂપ;
 ત્રિલોચન દુંદુભી વાગીયાં રે, સાસુ પાંખવા જાય;
 રાજ ગુરૂએ વિધિ કરી રે, સાસુ ભેડે છે રાય.

૪૪ મંગળ ફેરા.

ચોરી રચના કરી ચોકમાં બેઠાં વધુવર સનમુખ રે, મલકાવતાં
 મુખ, મંગળ ફેરા ફેરવે.

વધુવર મંદિર ખીરાજ્યાં,

જમણી બાળુએ ભેઈ જમાઈ સાસુ હરખાઈ.

મંગળ.

સદાચરણી વિદ્યાનિધિ વરવહુ,
 રૂપે રતિપતિ સમાન, કે રાધિકા કાન મંગળ૦
 પ્રથમે ચક્ષુ પસાર મેળવી,
 પછી મનનો કરી મેળવાય, થયાં એક આપ. મંગળ૦
 ચોરી વચ્ચે વેદિકા વળી,
 અગ્નિ પ્રગટ કરે કુળ ગોર, રાખી ઘૂત જોર. મંગળ૦
 ઠાંગર સહિત રૂપાળી થાળમાં,
 જળજારી કંકાવટી જોઈ, રાખી સરવે સોઈ મંગળ૦
 સુંદર રસાળ સાત ઢગલી કરી,
 મુકે મહોર સાથ સેપારી સુભણ, શ્રેણીને પ્રમાણ. મંગળ૦
 સૂર્યાદિક નવગૃહનું પૂજન કરી.
 વરકન્યા સુખી થાય, ગોરી ગીત ગાય. મંગળ૦
 વળી આપે ખોળામાં ખુશી થઈ,
 વરવહુને કુમારીકા વીર, સંપુટ રાખી સ્થિર મંગળ૦

૪૫ સુંદીર વરરાજા.

મોજડી વિના શું આવ્યા રે સુંદીર વરરાજા,
 મોચીએ શું બડાવ્યા રે, સુંદીર વરરાજા,
 તમારો ઘોડો શું નાનો લાવ્યા રે સુંદીર વરરાજા.
 કન્યાને મન લાવ્યો રે સુંદીર વરરાજા
 નગારાં વિના શું આવ્યા રે સુંદીર વરરાજા
 નવા નવા વેષ લાગ્યાં રે સુંદીર વરરાજા.

૪૬ અનિરૂધ્ધની ઘોડલી.

હવે સ્વર્ગભુવન થકી ઉતરી કુમ કુમ પુંછએ ફૂલ;
 અંચળ ચરણે ચાલતી, ઘોડીનું કોઈ ના કરી શકે મૂલ; અ.
 મોરડીએ મોતી જડયાં રે; હીરા જડિય લગામ,
 થન થન ઘોડી નાચતી રે; ઘોડીના પરવાળીનાં પાય અ.
 સ્ફટીકમણીના પાવખારે પ.પગીએ ભગવાન,
 તેની શોભા શી કહું રે, ઘોડીનું પંચ કલ્યાણી નામ, અ.
 હિંડે દળદળ હાથીયા રે ઉલટ અંગ ના માય;
 સુરીજન સુનીજન પ્રાસણે રે, આગળ હિંડે છે છડીદાર, અ.
 સનકાદિક સ્ત્રીચર કરે રે નારદ મુન મત્તકાય,
 અનિરૂધ્ધ ઉપર છત્ર ધરે રે, આગળ વેદ ભણે છે પ્રજ્ઞાય, અ.
 શામળે નય સોહાવીયું રે, કંઈ ભલ્લી સણગારી વાટ;
 તોરણ ફટાકા ફડફડે રે આતસમાળ ઉડે અપાર. અનીં પ
 જોવા મળ્યું સૌ સામટું રે જાં એ અઢારે વરણ;
 હરખ થયો સૌ દેખતાં રે મોહ પામ્યા છે નરને નાર. અ.૭
 મુગટ મણી ઓપતા રે ઉરે ઓપે છે ખુંપ
 કાંને કુંડળ શોભતાં રે અતિ અદ્ભુત દિસે છે રૂપ. અનિ ૮

૪૭ કુંવર ઘોડે.

કુંવર હેલો લઇને ઘોડે ચડીયા, એમના વેરીને પ્રાસકા પડીયા;
 હહીં દુધનાં ગોરસ ખાટાં, એમના વેરીના હડાં ફાટયાં.
 હહીં દુધનાં ગોરસ ભરીયાં, વરના બહાલાનાં મનડાં રે ઠરીયાં;

હાં દુધનાં ગોરસ મીઠાં, વરનાં બહાલાં એ અચરત હીડાં.
 કુંવર અંમેડે જા થોડા, વરના સપ્તરા આપે છે થોડા;
 કુંવર અંમેડે અરો ને મરો, જોવા મળીયા વરજીને સપ્તરો.
 કુંવર અંમેડે જાત રોએ, વર પી મથે હીને છે રે બહાલાં;
 કુંવર અંમેડે મળી રજા પી વરને નેવ આપી છે રે સાળો.
 જોઈ જોઈને કુંમે રે હોયો, આરે એવો કન્યા ખેન જોડ;
 ભાલી હીસયો એક પી જો, હોત જી મે પી એને વરી.

૪૮ વર કેસરીયો.

જાન સજીને જડુપતીર ઉરલીને ઉમે. બાર રે કેસરીયો

પરજીવા જાય.

જાનકયા બહુ શેભા રે ગજરથ અથ અપાર રે કેસરીયો પ૦
 કસુમલ કેસરીયા બન્ધારે જાનયા રજ યોગીરે કેસરીયો પ૦
 રતન મણી મોતીડે કરે શે ને છે મજાના રે કેસરીયો પ૦
 જાન બી જુગલશીરે સરવે જીનુ પ્રામ રે કેસરીયો પ૦
 રતી વરવા જાણે ચાલયો રે જાન પ્રજીને કામ રે કેસરીયો પ૦
 પાલખીએ પ્રભુ પડાપ્રીયા રે મુનીયરને રાવ રે કેસરીયો પ૦
 અમર શેલે છે વંદાનન રે મ નગા ગાય રે કેસરીયો પ૦
 છત્ર અમર સ્યામરે જાકે છે કનક નિગાન રે કેસરીયો પ૦
 છહીદાર ખોલે બહુ આગળ રે ચતુરમ પી ચાલી જાન રે કેસરીયો પ૦
 વાળાં વાળે બહુ વાતનાં રે નોખા સરજાન્યાને સાર રે કેસરીયો પ૦
 દેવનાં દુહાંની ગડગડે રે જોવા મળી સોનાર રે કેસરીયો પ૦

આમધયું સાળીએ કર્યું કલવો કાઢીજીને હાથ રે કેસરીયો પઠ
આમધયું પુર ધયું રે પરણવા જાય છે શય રે કેસરીયા પઠ

૪૯ મોહનજીનું મોસાળું.

હસ્તિનાપુર થકી પત્ર જ આવ્યું વાસુદેવ તો પોતે વંચાવ્યું,
માતા દેવકી કહે તતક્ષણ જાવું જીવણજીને મોકલોને

મોસાળે, સુંદીર વરને મોકલો, -ને મોસાળે.

બળભદ્ર બાંધવ ક્ષ ર જડ તમે તેડી ચાલો રણજડ

જેમ પોચે બેનાજીના કાડ જીવણજીને મોકલોને મોસાળે.

સુંદીર વરને.

તેડી ચાલો બાંધવ અરૂડ સાથે જાદવ સધગાર પુર,

નથી હસ્તિનાપુર કર્મ દૂર જીવણજીને

ઉપસેન એકાપેર બે કે નહિ ધર્મ તણે કંઈ તાલે

જાવું સગાં સમંધી ॥ જોડે, જીવણજીન. સુંદરવરને.

ખાંચ પાડવ દાત્ર તમરા એ તો વહાલા સગાર અં રા

તમે જાવન જીગના આધાર જીવણજીને સુંદરવરને

શ્રી કૃષ્ણ કહે મારે જાવું જઈ સગાં સમો ને યાઉં

પાડવા ઘેર પગરણ આવું જીવણજીન-સુંદીર વરને.

હા પગ ને હથી રતે પુરુષોત્તમે જોડાવ્યા છે પ્રીતે

હરી લઈ ચામ્યા નવનીધે જીવણજીન સુંદીર વરને.

બીધ ધીધ વત્ર લખાં અતિ માર ચીર ચુડડા મુક્તાદગદાર

બીજા સાર લાખા શયગાર જીવણજીન. સુંદીર વરને.

સોળ સહસ્ર એકસોને આઠ મળીયા ઠકરાણીના ઠાઠ
સુભદ્રાજી જુવે છે વાટ જીવજીવને—મોહ.

સતભામાને જાંબુવટી રાણી રૂક્માણીને રે રેવટી
સાથે લક્ષ્મીજીને રટી જીવજીવને સુંદરી વરને.

સાથે સુભદ્રા મળ્યાંરે જોડે છપન કોટી ચડ્યા છે રે થેડ
વાગે, ઢોલ દુહાંભાનાં જોડે જીવજીવને સુંદરીવરને.

રથ ઘોડાને ઝાઝમાળ સાથે સાજનનો નહી પાર
કોટે ઝમકે છે ધુવર માળ જીવજીવને,

અંધાર લીધા છે સૌ સાથે ત્યાતો ગીત ગાનારીરે ગાય
આવી પહોંચ્યા છે દીનદયાળ જીવજીવ અવીયારે મોક્ષાળે

સુંદરીવર.

આવી પહોંચ્યા છે અંતરયામી ત્યાં તો ધરમ રહ્યા શીવનામી
મળ્યા મહેતા નરસેના સ્વામી જીવજીવને. સુંદરી વરને.

હવ મોસાળુ થયુંરે પુરં એમો એકે નવારે અધુરં
સાંભળો ને સાજન સૌ સવળ જીવજીવને સુંદરીવરને.

૫૦ વર મંડપમાં.

વર મંડપમાં પધરાવ્યારે, ત્યાં તો મોટા મુનિવર આવ્યારે,
બ્રહ્મા સાથે સોહીએ બ્રહ્માગ્રીરે. ઇંદ્ર સાથે સોહી ઇંદ્રાગ્રીરે,
રવિ સાથે તે રાંદલ રાગ્રીરે, હિમાચળી સાથે મેના નારીરે,
વગી હું કરું વખાણ કેનાં રે, ખરા ઠાઠ રચ્યો છે બેનાં રે,
શીવ બેઠા પદ્માંગી વાળી રે, મધુપર્કમા કાંસાળી થાળી રે,

લક્ષ્મી શીવને હુણુ ઉતારે રે, સત્યભામા સૌને વારે રે,
 રૂક્ષમાણી એળી પેરે ગાય રે, શધિકા તે વારણે જાયરે
 સહિ બોલે શંભુની પડે રે, જગ આબ્યાં મેનાને ચમુ રે,
 આતિ આનંદે પરણ્યા શીવ રે, સાથે જાનેયા જુગની રે,
 કન્યાદાન હે છે રાય રે, મળી માનુની મજગ ગાય રે,
 મન્ય ધન્ય થયે અવતાર રે, ત્યાં તો વાળાં વાગે અપારરે,
 શુભ મંગળ મહુરત સાધીરે, લીધો વાંચની ચે. । ખાંડીરે,
 રૂડાં મંગળ વરત્યાં ચાર રે, વરકન્યા અરોચ્ય કંસાર રે,
 શીવને હાથે ગ્રહણ થાય રે, દાન આપે હિમાચળ રાય રે,
 રાયે હસ્તી આપ્યા શયુગારી રે, ઉપર અંકુશ ને અબ ધીરે,
 લાંબી ઠોકને સંઢીયા સાર રે, ગાય લેંસે નો નહિ પાર રે,
 રાયે રથ આપ્યા છે કોડ રે, સાથે ઘેળા ઘેરીની જોડ રે,
 શીવને પડેરામણી રૂડી થાય રે, પીળાં પીતાંમર દેવરચ રે
 ઘેર વણ્યાં દીસે ઘરચોળાં રે, ઘણાં લાંબાં પત્તાદાર પડોળાં રે,
 સારા જરીયા જામઃ મન બાવે રે, મન ગમતા મારૂ મંગાવેરે
 વળી લાવે બીજાં નવ રંગી રે, જાન માંડવે અતિ ઉજાગીરે,
 ઘણી જુગતે જમાડી છે જાન રે, આપ્યાં જાવત્રીને પાનરે,
 સાથે સોપારી બહુ સારરે, તે તો આપી છે હારે હાર રે,
 ગાય અપ્સરા ત્યાં ગાન રે, છુટ્યા બધનથાં બંધીરાન રે,
 શીવ પરણી ચાલ્યા કૈલાસ રે, મૃત્યુ લોક મળી હે વિહાયરે,
 જે કાઈ શોવણની સેવા કરશે રે, તેનાં સઘળાં હરિદ્ર જાશેરે
 જે કાઈ શીવજીની ભક્તિ કરશે રે તેને શ્રીહરિ પ્રસન્ન થાશેરે.

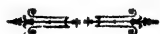
૫૧ નહિ પરચાવું ઉમીયા.

શીવની ગંગાની તીરે ઝુપડી, જીરે કેઈ દહાડો ગંગાજી ઉલટે,
મારી પશુ પારવતી મુડા મરે નહિ પરચાવું ઉમીયા શવને
શીવની અંખોમાં અગ્નિ બહુ ધુમે, જીરે કોઈ દહાડે શીવજી
કોપતાં, મારી પશુરે પારવતી છળી મરે. નહિ.
શીવની કોટે છે ભોરીંગ કાળા રે; જીરે કોઈ દહાડો ભો-
રીંગ હળહળે.

મારી પશુ પારવતી બી મરે....નહિ ૦
શીવની એળામાં ભસ્મના ગોળારે, જીરે કોઈ દહાડો ભસ્મ
બહુ ચઠે,
મારી પશુરે પારવતી છળી મરે....નહિ ૦

પર સોનાની દીવી.

શુભમજી સોનાની દીવીરે, અધમજી રૂપાનુ ચાહું રે,
ભારી મેટ્રો મહાવા હઠરે, થાય મારા સાજને અજવાળાં રે,
ખેન' વીનવળે કંઈ ખેરે, તમને માતાજી કેવાં વાલરે,
જાણે માગ હંયાનો હાનરે, જાણે મારી આંખોનાં તેજરે.
તમને વીરાજી કેમ બહાલરે. જાણે મારી કોટનાં માથાળીયાં રે
હરખના આલુડાં આવ્યા રે, સોનાના ડુંગર હરશરે.

૫૩ હાદાના ખેળા.

હાદાના ખેળા બહેને વિસારી મેઝ્યા,

સમરાના જોળા બેનને વાલેગ લાગ્યા;
 માતાના જોળા બેને વિસરી મેઢ્યા,
 સ મુના જોળા બેનને પા'વેરા લાગ્યા.
 બેની વિના તો મને કશુંયે ના સૂઝે,
 સાસુને દેખી બેને વિસારી મુજને,
 ઘણું જીવજોરે બેની જોડું તમારું,
 દેખીને બેની મનડું ખીલે હમારું;
 કુટુંબનો દીવો બેને જમને અજવાળ્યો,
 સાસુને દેખી બેનને હુરખજ આગ્યો.

૫૪ સૈયર બેન બેસડી.

આવો સૈયર બેન બેસડી ગાઇએ ગીત રસાળાં.
 મંડપનાં મેલો દીવડો થાય ઘણું અજવાળાં
 સોન નો દિવસ ઉગીયો આજે થાય પાણી
 ગીત ગાઇએ ભાત ભાતનાં સજની થાય દેખી રાજી
 આપણે ઉત્તમ કુળનાં સારતે ગીતડાં ગાઇએ
 જાતને ભાત તો જાણીએ ખોલ ખોલે જે ઘડયે
 ઉત્તમ જાતની ચોરતો ખોટું ગાનાં લજવ શે,
 મધ્યમ જાતની માનની ગીત મરફરી ગાશે,
 મરફરી તો મરજાદની આપણી એખ ન ખોલો
 સારો શીખામણ ગાઇને તમ હૃદયને ખોલો.

૫૫ ધનુષ્ય ભાગો.

- ધનુષ્ય ભાગો રાજવી બળવંતા,
એમ સીતા કહે ગુણવંતા, ધનુષ્ય૦ ૧
- જનક ઘેર હરશુરામ પધાર્યા, ખોલે ચાંપ ચઢાડી આઝ્યા,
પૂજન કરવાન મંદિર પધાર્યા, ધનુષ્ય૦ ૨
- એટલે જનકની ખાળા ત્યાં આવી, ઘેડો કરોને રમવા સીધાવી
એવું અચરજ હીડું ત્યાં બાવી, ધનુષ્ય૦ ૩
- ત્યારે હ શુરામ મોઢ્યા વચન, દેવકન્યા બાલુને રાજન,
તમે રાખજો હેત બળવંત. ધનુષ્ય. ૪
- એટલું કહી હ શુરામ પધાર્યા, જનકે લગ્નના પત્ર વખાળ્યા
હેત દેશના ભુર તેઠાળ્યા. ધનુષ્ય૦ ૫
- શામલક્ષ્મણુ વિશ્વમિત્ર, ઉતર્યા વાડીમાં કરી ચંત્ર,
ફળ ફુલનાં પુર્યા છે ચંત્ર. ધનુષ્ય૦ ૬
- ખીજે હવસે વાઠાં જોરાય, પાંચ સખીયો લઈ બાવી સીતાય
રામ લક્ષ્મણુને લીઠા ત્યાંય. ધનુષ્ય૦ ૭
- ધન ક્યામ ॥ મુંગે ફપાળી, જોઈ સીતાને લાગી તાળી;
રામ સીતાની બગુટિમાં ભાળી. ધનુષ્ય૦ ૮
- નેત્ર નેત્રના બને તાર, મટમટી નહીરે લગાર.
અન્યોઅન્યને હરખ અપાર. ધનુષ્ય૦ ૯
- ત્યારે લક્ષ્મણુ કહે સુગ્રો ભાત, જો ગુરુ બગુથે વાત;
સીતાને લડે એમના તાત ધનુષ્ય૦ ૧૦
- એટલું કહી રામ વાડોમાં જાય, સીતા સ્તુતિ કરે ઉમીચાય,

અન્યાર એ દેભે માય.

ધનુષ્ય૦ ૧૧

પિતા સમજે તો ઘણું સાફું, નહીં તો જીવતર બગડ્યો માફું
શમ ન મળે તો પ્રાણ ક'ડું.

ધનુષ્ય૦ ૧૨

૫૬ જોડકડાં.

પ્રથમ ગણપતિના ગુણ ગઈએ,
રહેજે રૂડી શાન્દા સંવેને હો;
સરસ્વતિ માતાને રે વીનરીએ,
ગે.રા ગણપતિને પાય નખીએ. ૧

કુળદેવી માતાને પાયે લાગુ,
મુખથકી અવિચળ વાણી માણું;
મુખ થકી લઈએ અવિચળ વાણી,
સાય કરજો આરાસુરની ગણી. ૨

નાત રૂડી નાયકવાળની છાજે,
જેને માથે કુળદેવી માત બિરાજે;
ખરેખરી શંકરની તેને જોડ,
તેને બીજી વાતની શી રહે જોડ. ૩

કન્યા બેનના વિવાહનાં કારજ બાણી,
ગણેગને બેસાડ્યા પાટ મહી;
સ.મી બીંતોને ઘોળાવો,
ત્યાં રૂડા ગણપાત કહડાવો. ૪

જ્ઞાતિના ગોરને તેડાવે,
 ત્યાં ફડી પ્રતિષ્ઠા કરાવે;
 ગણપતિ બેઠાડ્યા સામી બીંતે,
 સાજન સઘળું ભેળનું રીઝે. ૫
 ગણેશને ભાવ છે ઘી ગોળ,
 ગણેશનું વાહન છે ઉંદર;
 ગણપતિ લખીયા સીંદુરને ગુંદર,
 ગણપતિને ગમે તે સુંદર. ૬
 માતાજીએ મહેર ફડી કીધી,
 બેની તેથી તું એ વને વરી;
 માતાજીના મનમાં બેની તું બારી,
 જેથી કરી આ ધરમ તું આવી. ૭
 વેગઈ ચડવશે ન રીત,
 ભેડકડાં ગાવાની થઈ છે રીત,
 મડવાં હલાવ્યો નવ હાલે,
 ભેડકડાં ગાયા વિના નવ ચાલે. ૮
 ભેડકડાં ગાવાં છે રે રીતે,
 સાંભળી સાજન સઘળું રીઝે;
 ભેડકડાંમાં ઝાંઝુ અમે નવ ગામ્યે,
 સચુ હોય તે સરવેને કહીએ. ૯
 જે લોકો સૂત્રોત્તર તે જાગો,
 ભેડકડાં ઉર નજર રાખે;

- ભોડકડાંમાં કડવો શુન નથી કહેવો,
 જોટવો ભલામનો જશ લેવો. ૧૦
- મહાદેવના હહેરામા બગે છે દીવો,
 કન્યા બાઈનું અખંડ અવાતણ રહો;
 મહાદેવને ચડે છે ગ્રીત્રી પત્ર,
 કન્યા બેનને માથે મોનનું છત્ર. ૧૧
- વરકન્યાની ભત્રી બની કે જોડ,
 પ્રભુ એમના પુરા કન્ને કોડ;
 જોટલું ચાંદા સુરજી નજ,
 કન્યા બેનને એ લું છયા વરનું હેત. ૧૨
- મહાદેવના હહેરા । કડે કુવારા,
 લોક કહેતા એ વર રહે । કુવારા;
 લોકોને કહેવું હતું તે કહ્યું,
 વિધાત્રાનું ધાર્યું હતું તે થયું. ૧૩
- કન્યા બેન બાઈનું અમે નવ કહીએ,
 કથને ઇશ્વર ગ્રીને રહીએ,
 ગણેશને ભાવે છે રે ભાખરી,
 કન્યાબેન સામુની મરજે ચાકરી. ૧૪
- મહાદેવને ચડે છે રે કુવાજરા,
 કન્યાબેનના વાસુદેવ મરખા સમ્રા;
 મહાદેવને ચડે છે કુલ જામુ,
 કન્યા બેનની દેવકી નાઇ સરખાં સામુ. ૧૫

મહાદેવને ચડે છે રે કુલ હાર,
 કન્યા યેનના શ્રીકૃષ્ણ સરખા બરથાર;
 મહાદેવને ચડે છે રે હાઠી,
 કન્યા યેનને વીજળી બાઈ સરખાં નણુદી. ૧૬
 નાના છોકરા કહાડે છે રે હડીઓ,
 દલપતરામને ના બેઠાએ ઢાળ વડીઓ;
 આ બધા બુવાનીયા શું ખાય,
 વેવાઈ બાર લાડુ જમી જાય. ૧૭
 વેવાઈને સવારમાં બૂખ ન લાભે,
 શાંજ પડે પેટમાં ડાઘમ વગે.
 નાનાં છોકરાં પારાગ્રીયામાં ઉઘે,
 મુરજ તો થેર તમાકુ સુંઘે. ૧૮
 વરરાબાના સસરા છે વસ્મા,
 મણીયાંકર પહેરે છે આંખે ચસ્મા;
 કન્યા યેન મોતીનાં માળા લેશે,
 બાળાવર સાઈકલ ઉપર બેસે. ૧૯

૫૭ આણી તેડે ગંગા રે

આણી તેડે ગંગારે, પેા તેડે જમુનારે,
 વચમાં સરસ્વતી નદી વહે છે.
 સોનાનું ઊડુ રે, રૂપા ઉઢાણી રે,
 સીતાવેલ પાણી સાચ્યાં રે

રાથડી ન પહોંચે રે, ઘડુલો ન ખુડે રે;

કુવાને કાંઠે રહ્યાં રહ્યાં.

સોનાની ગેડી રે, રૂપા હડુલોરે,

રામચંદ્ર રમવાને નીવર્યા. ૨

કેણ રાથડી બેઠી રે, કેણ તારું નામ રે;

કેમ રે નગરીની ગરામણી

જનકની બેઠી રે, સીતાવેલ નામ રે;

હજીએ છું બાલ કુંવારડી. ૩

કેણ રાથડા બેઠે રે, કેમ તારું નામ રે,

કેમ રે નગરીનો ગરશીમે;

હથથનો બેઠે રે, રામચંદ્ર નામ રે,

અયોધ્યા નગરીનો ગરશીમે. ૪

પાનનાં બીડાં રે સાત સે પરી રે;

લગત નિરધારી વેહેલા આવજો.

પટ ઘોડી આવી

દક્ષિણ દેશથી ઘોડી રે આવી,

આવી રહી મડપ કઠ, વછેરીને બાંધ બડાવો. ૧

કીયા બાંધ ઘોડીનાં મુઠ કરાવે,

કેશવલાલભાઈ ઘોડીના મુઠ કરાવે વછેડીને બાંધો બડાવો. ૨

કીયા બાંધ ઘોડાંને એરડે બંધાવે,

ચાંતીલાલભાઈ ઘોડાંને એરડે બંધાવે. ૩

વછે ૦ ૩

કીયા ભાઈ ઘોડીને ધુધરા ઘડાવે.

ધંધરલાલભાઈ ઘોડીને ધુધરા ઘડાવે.

વછે૦ ૪

કીયા ભાઈ ઘોડીના આયક નાયક;

રામકૃષ્ણભાઈ ઘોડીના અયક નાયક.

વ૦ ૫

કીય. ભાઈ ઘોડ એ બેસવા લાયક. વછેરીને ઝાલ ઘડાવો. ૬

૫૬ નિશાળે જઈને કુંવર

નિશાળે જઈને કુંવર શું બણી આવ્યા, શું બણી આવ્યા ને

શો લેહ લાવ્યા;

શી રીતે શિક્ષકે સમજાવ્યા હે. રાજવી

નિશાળે૦ ૧

કહો કુંવરજી તમને દાદાજી પૂછે, શાસ્ત્ર શીખ્યા તેમાં તરવ તે શું છે;

લાયક લેખે શું લખ્યું છે, હે. રાજવી.

નિશાળે૦ ૨

કહો રે કુંવરજી તમને માતાજી કહે છે,

શીખ્યા તેમાં કહો સાર શો રહે છે,

અમજે નહિ તો પોયા થોપાં હો રાજવી,

નિશાળે૦ ૩

ભાવથી તમે રાજ બણવાને જાતા,

જીવ અમારા જોઈ જોઈ હરખાતા,

નરખતાં તૃપ્ત ન થાતાં, હો રાજવી

નિશાળે૦ ૪

૬૦ આજનો દિવસ

મારે આજનો દિવસ આત ઉજળો,

હું તો ગણેશ વધાવાને જઈશ,

મારે સોના સમો રે સુરજ જીગીયો. ૧

મોટે હરખે મેં પચરણ માહીયું,	
હું તા લાખેચું દહાવા લખ્યિ.	આર૦
આજ સુખના રત્નાગર રેડાયો,	
આજે લક્ષ્માંના દિસે લીલા દહેર.	માર૦ ૩
આજે દશે દિશાઓ દિસે ઉજળી,	
આજ શોભી રહ્યું છે સારું ચહેર	માર૦ ૪
હું તો તરીયા તોરણ બગાવું ટોડલે,	
મોઘા મોતીડે પૂરાવું ચોક.	માર૦ ૫
હું તા વાળં વગડવું હેતે હરખનાં,	
લીલા જોવા મળે લાખો લોક.	માર૦ ૬
કહાવું બહાં સમાને વધાનગી,	
કરું આનંદ ઉતસવ આજ.	માર૦ ૭

૬૧ સપ્તપદીનું ગીત.

સજની સપ્ત પદી ન સાર સાંભળો,	
જેમાં વરકન્યા આપે લે વચન રે;	
મુહાગણ સજની સપ્તપદીનો સાર સાંભળો.	૧
કર પકડી કન્યાનો ફરતા ફેલા,	
પહેલે પગલે વરરાજા કહે છે આમ રે,	
મુહાગણ સજની, સપ્તપદીના સાર સાંભળો.	૨
કરવા ધમધ કામ મેઝ સાધવા,	
મરી સાથે જોડાઓ જીવતી આજ રે,	

મુહાગણ સજની સમપદીના આર સાંભળો. ૩

વન્ન અનુસરતી કન્યા વળતી ઉચરે,
ભર્તા લે. ગાયતન આ તમન લેટ રે.

મુદરવર સાક્ષી, સૂર્ય અગ્નિને ને સાજન આ બધું. ૪
છમીલા છાયાની પે? હું આપની,

પનવ તમતણે પગલાં ભરીશ.

મુદરવર સાક્ષી સૂર્ય અગ્નિ ન સાજન આ બધું. ૫

મને મન ને તને તન તમ મળે,

પ્રાણ પ્રાણ જોડાઉં પ્રાણધાર રે,

મુદરવર સાક્ષી, સૂર્ય અગ્નિ ન સાજન આ બધું. ૬

૬૨ મગલાબટકે.

શ્રીન્તુ વીઢનહરો ગજાનન ધન, ગૌરીસુતઃ સર્વથ;

શ્રી *વમોદર વિઢનરાજ સાહિતાવચાનધિ પૂરિતઃ

સિંહુનાક્ષત મોદકૈઃસુકુસુમે દેવૈઃ સદા વંદિતઃ

સો દેવો ગણાયકો પ્રભુવરઃ કુર્વાન્તુ નો મંગલમ્. ૧

લક્ષ્મી કૈસ્તુભ પારિજાતક સુરા ધન્યન્તરી શ્રદ્ધમા,

ભાવઃ કાનદુવા સુઃશ્વર ગજો રંભા ચ દેવાગના.

અશ્વઃ સમનુખે સુધા હરિ ધનુઃ શખો વિષં ચામ્બુથે,

શ્તનાન ચ ચતુર્દશ પ્રાતાઢનં કુવાત સદા મંગલમ્. ૨

મંગાસિન્ધુ મરશ્યાત ચ કમુતા ગાદાવરી નર્મદા,

કાવેત સરયૂ મહેન્દ્ર તનયા ચર્મણતી વલ્લકા,

* વમોદર=મોટા પેટાળા ગણવાત.

ક્ષિપ્રા વેત્રવતી મહાસુર નિધિ ખ્યાતા ગયા મહાગ્રી;
 પૂર્ણા પૂર્ણ જલા અમુદ્ર સહિતા +કુર્વન્તુનો મંગલમ્ ૩
 અક્ષા વેદપતિઃ શિવઃ પશુપતિ સૂર્યો અઘાણાં પતિઃ
 શકો દેવપતિર્યમા પિતૃ પાતશ્ચ રં શ્રે તારાપતિઃ ;
 વિષ્ણુ ચંદ્રપતિ હર્ષિ હૃતપતિઃ રકંઠ શ્રે સેનાપતિ.
 સર્વે તે પતયઃ સુપર્ણ સહિતા કુર્વન્તુનો મંગલમ્. ૪
 અક્ષત્રાન રસાયનં સુરધરં વેદં તથા જ્યોતિષઃ
 વ્યાકર્ણં ચ ધનુષં જલનરં મંત્ર શ્રે કુષ્ટો પરં;
 કૈકૈર્બી હતં વાજીનં નૃતનટ સંઘોધિની ચાતુરી.
 વિદ્યા નામ ચતુર્દશ પ્રતિદિનં કુર્વન્તુ નો મંગલમ્ ૫
 સિદ્ધાર્થા રદધીપાત્ર મક્ષત યુતં કુંભે પ્રપૂર્ણા જલૈ
 વીંછા શંખ ઉરવૌ વરાહ મિથુનં રગોરાચનં શ્રદ્ધલં;
 વિપ્રા નદ ૪વિદુઃ સમયે પ્રભાત ગો કાંચન વ્રીહર્યા,
 દૂર્વા ગંધ સુત દુલ્લા પ્રતિદિનં કુર્વન્તુ નો મંગલમ્. ૬
 શ્રીમત્ પંકજ નિષ્ટરો હરિહરો વાયુર્મહેન્દ્રોનલ
 શંદ્રો ભાસ્વર વિક્રપાલ વરૂયઃ પ્રેતાધિપાદિત્રહાઃ
 પ્રહૂન્નો નલ કૂવરઃ સુરગજ શ્ચિંતામણિ કૌસ્તુભઃ
 સ્વામિ શક્તિધર શ્ચિંતાં ગલધરઃ કુર્વન્તુ નો મંગલમ્. ૭
 ગૈરીશ્રો કુલદેવતા શ્રે સુભગા ભૂમિશ્ચ પૂર્ણા શુભા,
 આવિત્રી ચ સરસ્વતિ ચ સુરભી સત્યવ્રતા રંચી,

+ કુર્વન્તુ=કરો ÷ નો=અમારું મંગલમ્=કલ્યાણ. ૧ દધી=દેવ. ૨
 ગોરાચન=ગાયત્રી છાણ. ૩ રવૌ=અવાજથી. ૪ વિદુઃ=વેદ જ્ઞાણનાર.

સ્વાહા આંબુવતિ મુધામ્ભુ ભગિની દુઃસ્વપ્ન વિષ્વંસિની,
વેલા પંચાંબુનિધિ મુખીન મકરા કુર્વન્તુ નો મંગલમ, ૮

૬૩ મંગલાષ્ટક.

જેના લક્ષ્ય અલક્ષ્ય રૂપ મહિં છે, શાંતિ નિવાસી રહી;
જેના દિવ્ય પ્રભાવમાં અખિલ આ, સૃષ્ટિ પ્રકાશી રહી.
જે જ્ઞાતા પરમાત્મથી પ્રમતીયા, બ્રહ્માંડ શાં ઉત્તમરત્ન !
તે વિશ્વેશ કૃપાલ આ વર વધુને દો સદા મંગલ ! ૧

જેણે વ્યોમ મુહાવિર્ય સદા, અર્પી શશિ તારક;
જેણે અદ્ભુત સૂર્યમંડલ દીધું, જે વિશ્વ ઉદ્ધારક,
જેની પ્રીતિ ઝરન્તી ગાન મધુરું, અદ્રેતનું નિર્મળ,
આપો તે સુપવિત જીવન પ્રજ્ઞા આ યુગ્મને મંગલ ! ૨

નીતિ જ્ઞાન ઉદે સુતન્ત્રી, મુશીકા બાલા રૂડાં ધારતી,
શોભે ભૂષણ ભક્તિ પ્રેમ ગુણનાં આનંદ પુષ્પે અતિ.
દીપાવી ગૃહધર્મ સેવન મીઠું સોન્દર્ય ને દેવલ;
સૌભાગ્યે પ્રિય પ્રેમ પાન કરજો, થાઓ લલુ મંગલ. ૩

શીળા દેવી પ્રકાશમાં સુલલિતા, બાલા ઉષા મહાલતી,
સ્નેહાળા પતિ સૂર્યના હૃદયમાં ઉદ્દાસ સંચારતી,
એવાં રમ્ય અવરુચિ પ્રેમલ હરે, હિન્દોલતાં મંજુલ,
એકાકાર જિવિત કંપતી તણાં નિત્યે બનો મંગલ ! ૪

લાવો સ્મિતભર્યાં સુખો પગ કંઈ કેા ગાઠ દુઃખાવલિ,

સંકળે! ઉર ઘોર છાય ગગને, લેરી ધુમે વાદળી,
 પ્રેરી અમૃત વાયુ શાન્તિ મધુરો, શ્રદ્ધાતણું ઘો બલ;
 પ્રાર્થે આ પ્રભુ! યુગ્મનાં પ્રયજનો—સર્વે કરો મંગલ! ૫
 સદ્ધર્મે સુનીતિ પથે વિહરતાં અર્થો કરે ઉજળાં,
 સંપત્તિ સખળાં રહી સુચરણે કલ્યાણ વાધે ઘણાં,
 વાટિકા જગની મહીં યુગલ આં પ્રેમાલસે વિમલ,
 પામો સૌખ્ય કુસુમની પરિમલો, રેલન્ટી સુમંગલ! ૬
 વહેહો શુભ લગ્ન નન્દન બુએ, દેવાંગના દેવતા,
 દીપે અંબર સૌખ્ય-હુષકિરણે, સંગાન નાદો ખેતા,
 પ્રીતિ ભક્તિ-ભરી પ્રભુ જીવનની પેલી અમોલી પગ,
 ઝીલીને મુખ-સત્ય-પુણ્ય ઝરણાં ફરિયા બધે મંગલ!
 પામો સિદ્ધિ અપાર મુદ્ધિ સર્વગ્રાંથિ-મર્મગુપ્ત મન,
 પામો સ્નેહ સુગંધ શીતલ અમી, મીઠું રસુનું જીવન;
 યાત્રી એ જગદીશ નમ્ર હૃદયે, કીર્તિ વધો ભૂતલ
 ને રહેજો નવ દંપતી ઉર પ્રીતિમાલા સદા મંગલ! ૮

સપ્તપદી.

પગલું ૧ લું.

સુખ દુઃખાનિ સર્વાણિ ત્વયા સહ વિભજ્યતે;
યત્ત્વં તદ્દહં તત્ત પ્રથમે સા પ્રવીદિદમ્

અર્થ—હે નર્થ! આજથી જ હું આપનો સુખ દુઃખની
ભાગીદાર થઈ છું. હુએ આપ જ મારા જીવનનો આધાર છે,
તેથી આપ ક્યાં નિવાસ કરશો ત્યાં જ હું રહીશ.

પગલું બીજું.

કુટુંબ રક્ષયિષ્યામિ અવૃદ્ધ બાલકાદિકમ્
અસ્તિ નાસ્તિ ચ સંતુષ્ટા દ્વિતીયે સા પ્રવીદિદમ્

અર્થ—હે જીવન પ્રાણુ! આજથી હું મેંશાં હું વડિલોની
અને કુટુંબની સેવા કરીશ. તેમજ સુખ દુઃખમાં સંતોષી રહી
સમાચારકૃણ નરમશ રાખીશ.

પગલું ત્રીજું.

ભર્તૃભક્તિ ક્ષતાનિત્યં સદૈવ પ્રિયભાષિણી
ભવિષ્યામિ પદૈચૈવ તૃતીયે સા પ્રવીદિદમ્

અર્થ—હે સ્વામી! અમારો સ્ત્રીઓનો આધાર માત્ર પતિજ
છે એમ માનીને હું તમારી ઇંધરતુલ્ય ભક્તિ કરીશ તમારું
નિત્ય પૂજન કરીને મધુર વચનોથી તમને શાંતિ સદા આપાશ.

પગલું ચોથું.

આર્ત આત્મ ભવિષ્યામિ સુખદુઃખ વિભાગિની,
તવાજ્ઞા પાલયિષ્યામિ કન્યા તૃત્ય પદે પ્રવીત.

—હે પ્રિય ! આજથી હું આપની અર્ધાંગના થએલી
આપના સુખ દુઃખની ભાગીયણ થઈશ અને આપના
પર્યન્ત પાળવાનો નિશ્ચય કરીશ.

પગલું પાંચમું.

રતુકાલે શુચિ સ્નાતા કીરિખ્યામિ ત્વયાસહ,
નાહં પરતરં યાયા કન્યા પંચપદે પ્રવીત્

અર્થ—હે સ્વામી ! રતુના સમયમાં પવિત્ર થઈને આપ-
સાથે નિર્મળ સુખનો અનુભવ લઉં છું. મારામાં પ્રાચ્ય હશે
ત્યાં સુખી પતિવ્રતા ધર્મ પાળીશ.

પગલું છઠું.

ઈહાથ સાક્ષિભૃા વિષ્ણુ ન ચત્રા વજ્રજતામ્યહમ
ઉભયો પ્રીતિરત્યન્તા કન્યા પદે પદે પ્રવીત્

અર્થ—હે પ્રાણ ! પરમાત્માને સાક્ષી રાખીને પ્રતિજ્ઞા
લઉં છું કે હું તમારી વિશ્વાસુ સહધર્મચારિણી અને સુખ
દુઃખની વિભાગી બની છું. હવે કંઠાપી તુટે નહિ તેવી પ્રેમ
જ્યોતિ પ્રગટાવેશું.

સાતમું પગલું.

હોમ યજ્ઞાદિ કાર્યેષુ ભગમિ ચ સહાયિની
ધર્મર્થ કામ કાર્યેષુ કન્યા સમપદે પ્રવિત્

અર્થ—હે હૃદય નાથ ! આજથી હોમ, યજ્ઞાદિ
કર્મોમાં ધર્મ, અર્થ, કામ અને મોક્ષ મેળવવામાં હું ત-
મને અનુકૂળ થઈને સહાય આપ્યા કરીશ.

૧૧ લાંકા ગઢ છત્યાં.

અમે આજ લાંકા ગઢ છત્યાં રે.	જેજેકાર થયો,
અમે દેશમાં ડાંકા લીધો રે,	જેજેકાર થયો,
આજ ઇન્છા પુરી થઈ અમારી રે	જેજેકાર થયો,
ઝાંઝની થકી સૌ થકી સારી રે	જેજેકાર થયો. ૧
અમને કાનકાછની મળી બેટી રે	જેજેકાર થયો,
એ તો છે જવાહીરની પેટી રે	જેજેકાર થયો,
સર્વે મનના મનોમથ ફળીયા રે	જેજેકાર થયો,
આજ ઇન્ધર અઢળક ઢાળીયા રે	જેજેકાર થયો. ૨
લોક કહેતા છે વર નાનું બાળ રે	જેજેકાર થયો,
તેણે કામ કીધું છે કાચ વિશાળ રે	જેજેકાર થયો,
સગા કનકા રાણા જેવા મળીયા રે	જેજેકાર થયો,
રાણા પોતાને વચન પળીયા રે	જેજેકાર થયો. ૩

૬૬ વેવાઈ આપો.

વેવાઈ આપો પુરણ પ્રીતે રે, અમે લઈશું ફક્ત રીતે રે;
 વેવાઈ પેરામણીની છે રીત રે, તમે આપજો પુરણ પ્રીતે રે.
 વેવાઈ પીતાંબરની છે રીત રે, થાલ જોડા આખ્યાનો નવાઈ રે;
 વેવાઈ વીંટી આપો તે તો રીત રે, ફક્ત પેરાવો તો વઢાઈ રે.
 અમે સારો સંબંધ શોધ્યો રે, તેમાં કાંઈ ન પડ્યો વાંધો રે;
 તમે આપશો તે અમે લઈશું રે, અમે રાજ થઈ ઘેર જઈશું રે.
 અમે જાડું નવ જાઈશું રે; સાચું હશે તે સરવે કહીશું રે;
 વેવાઈએ પહેરામણીમાં સાક કીધું રે, તમે આપ્યું તેટલું લીધું રે
 આપ્યું કોઈનું નથી રે'તું રે, રાખજો મનમાં તમે હેતુ રે;
 અમે એટલું તમને કહીએ રે, એટલેથી હવે બંધ રહીએ રે.

આ પુસ્તક મળવાનાં સ્થળાઃ—

- ૧ શ. શ. દુર્ભાઈકર બેપ્તારામ જાટ, રાયપુર પખાલીની
પોળ, અમદાવાદ.
 - ૨ શ. શ. ગૌરોશંકર મોતીરામ જાટ, અમૃતલાલની પોળ,
ખાડીયા અમદાવાદ.
 - ૩ શ્રી ભાગ્યોદય, ઓફીસ, ખાડીયા, અમદાવાદ.
 - ૪ શ. શ. રામકૃષ્ણ જાલસુકુંદ જાટ, વાડીયા, (રેવાકાંઠા)
ચાણોદ થઈને.
 - ૫ નારાયણલાલ વીખાલાઈ જાટ, રણછોડજીના મંદિર સામે,
સહૈરા લોગોળ, ગોધરા.
-

